

VEURE ESPERMATOZOIDES AL RIU

ANNA BOSCH MIRALPEIX

Als meus pares

ÍNDEX

Abstract	4
Motivació personal	6
Concepte i desenvolupament	9
Històries d'un disig	10
Marc teòric	13
Veure espermatozoides al riu	14
Deconstrucció del disig	18
Instint maternal?	22
Teoria nòmada del disig	25
Referents que m'acompanyen	28
Metodologia	34
Calendari	38
Formalització	42
Documentació del procés i reflexió	46
Difusió del projecte	54
Pressupost	57
Referències i bibliografia	59

ABSTRACT

Veure espermatozoides al riu (See spermatozoa in the river) is a project based on my personal experience of wishing to become a mother without a partner. From the moment I first expressed this desire, in March 2021, I began to look for different ways to materialize it by going to some clinics of fertility treatment. I also became a member of the Association Single Mothers by Choice where I hoped to find more information and meet other women who are in a similar situation to mine. At the same time, I read that from an etymological meaning of the word desire, to desire would be to confirm the absence of something. That triggered my interest to learn more about maternal desire and to ask myself how other people I met during my research understand their desire.

The project traces different paths of this research and the report accompanies the theoretical and conceptual framework of a video-essay that is based mainly on conversations I have with four people in different stages of motherhood. Based on different references that have been present during this process, the approach of this project is based on finding the origin of this desire, investigating the structures that we have been building since childhood, seeking to unravel them, breaking down limits and accompanying me with more transformative imaginaries.

With Alba, Silvia, Anna and Jou we have been accompanying each other and facing a complex reality from the very beginning of our journey. This is a project that talks about me, about the friendship I have with them and about the answers I expect to some questions I also ask myself. The conversations we have reproduce the intimate space in which we have met many times before. I take the opportunity to delve into what stands out in each story or makes it different from the others. However, in the final cut I have had to leave out many individual particularities because they seemed to me perhaps anecdotal or that they were too far from the subject of which I was more interested in talking about in this video.

The video connects ideas and concepts about what we think we know about maternal desire. It combines spaces of conversation, first-person narration and footage of films that are part of a more collective imagination. In what is intimate and experiential I position myself more as an observer than as a participant. My appearance accompanies, intervenes and is the common thread towards a discourse that goes from something more individual and specific, such as the origin of our desire, to a social reality, such as assisted reproduction, which affects a much wider population.

This is a project accompany a displacement, a change that goes from an uncomfortable place and a feeling of lack, to a much more transformative place accompanied by the posthuman trend of thought, mainly from the hand of the philosopher Rosi Braidotti. Her theories, aimed at a more shared present-future, coincide with the critical ideas that the biologist Sara Lafuente exposes about the reproductive markets. The combination of thoughts from these two academic feminists raises many more questions for me during the course of the project.

MOTIVACIÓ PERSONAL

Aquest projecte neix en el moment que verbalitzo que vull ser mare sense una parella. Voler ser mare, venia d'abans. No sabia dir quan, suposo que sóc de les que sempre s'ha imaginat sent mare. També d'aquelles que han tingut una o més parelles amb qui confiava o inclús planejava tenir fills. D'aquelles que es visualitzaven als 30 amb feina, parella i un habitatge estables. Veient que s'acostaven els 40, una línia mental marcada per un rellotge biològic tardà i que res del que m'imaginava havia passat, prenc la decisió de tirar la maternitat en solitari.

En el moment que verbalitzo el meu desig amb la voluntat de complir-lo em trobo amb no haver de consensuar la decisió amb ningú més que amb mi mateixa i amb la meva realitat, els meus recursos i les meves capacitats. Tot i així, l'arrel que sosté la decisió no deixa d'estar marcada per unes idees molt estructurades sobre la família i la maternitat, idees que neixen, suposo, de la mateixa arrel d'aquelles que em van fer imaginar que als 30 tindria una vida "resolta".

Entro a formar part de l'Associació Mares Solteres per elecció (MSPE) i m'insemino artificialment a una clínica de reproducció assistida fins a quatre vegades. Diferents qüestionaments van apareixen en el procés i també les ganes de fer-ne un projecte artístic. Me l'imagino en diferents formats, però tots passen per una investigació prèvia i vaig recollint tot allò que em sembla interessant alhora que vaig generant nou material com fotografies, vídeos, textos...

Vull parlar del desig. Aquest desig que no sé si em ve de fàbrica o imposat. Aquest pas previ a quedar-se -o no- embarassada, aquest recorregut que pot ser no recorregut, curt, llarg o impossible. I aquesta és la principal motivació d'aquest projecte, perquè m'afecta, però sobretot perquè penso que pot ser important escoltar diferents veus que expressin la seva manera de veure'l. La motivació per explorar nous llenguatges em porten a pensar en el format vídeo-assaig i el contingut principal serà una sèrie de converses amb persones que estan a una situació similar a la meva.

L'Alba, la Silvia i l'Anna també formen part de l'associació MSPE i les conec a través del xat "en tractament" on hi ha dones que estan, doncs això, en tractament de reproducció assistida per a quedar-se embarassades. MSPE proposa un espai per compartir experiències, dubtes, pors i negatius amb l'objectiu d'aconseguir el positiu. A partir de les 12 setmanes d'embaràs es passa al grup d'"embarassades",

després al de “criança”,... Ofereix tallers de revelació d'origens, del son, accidents domèstics, trobades, sortides... i lluita perquè les famílies monoparentals aconseguixin igualar drets respecte les famílies tradicionals amb dos progenitors.

Amb elles començo a parlar a principis del 2022 i des de llavors l'Alba ha tingut en Lluç, la Silvia ha passat per tres tractaments més dels quatre que ja portava i l'Anna parirà l'Adrià el juny de 2023. Jou és no binària i gaudim d'una molt bona amistat des de fa molts anys. El setembre de 2022 comença una relació amb dues dones que tenen dos fills, tot i així voler maternar li ve de molt abans. El març de 2023 rep una trucada del Centre d'Atenció Primària (CAP) per començar tractament i s'activa el procés (tot i que no de la manera que s'esperava).

Aquest és un viatge amb moltes curves i generalment llarg que comença molt abans de posar-se en mans dels especialistes. És per això que baso aquest projecte en qüestions que tenen a veure amb aquest desig i el seu origen. L'Alba, la Silvia, l'Anna, Jou i jo estem en diferents moments del procés i em recolzo en algunes preguntes a partir de l'experiència individual de cada una juntament amb reflexions més àmplies, com:

Com i des de quin lloc es construeix el relat del desig maternal?

És el desig maternal vist des de la mancança?

Quina ha estat la figura de la parella (o la falta de) en les nostres decisions?

Diem o no diem que estem buscant quan estem buscant?

És l'instint maternal una construcció social?

Quan comença la meua travessia personal el març de 2021 sento una pressió molt gran, per l'edat i per no haver escoltat o expressat abans aquest desig. Sento que em falta alguna cosa i vaig a buscar aquesta cosa a una clínica de fertilitat. El gener de 2022 després de quatre negatius, em prenc un descans per pensar quin serà el següent pas i el juliol un amic m'ofereix el seu esperma. Sento un gran alleujament i la il·lusió de compartir projecte, que no paternitat. En el tercer intent tinc un embaràs ectòpic.

Durant tot aquest difícil procés sento una transformació en el meu desig, un desplaçament que s'enriqueix al descobrir el posthumanisme. Llegeixo a Rosi Braidotti amb optimisme davant del que per mi és

presenta com un repte. En el concepte que ella denomina *zoe* percebo alternativa, feminisme, obertura; un trencament d'estructures arcaïques amb fonaments antropocèntrics i un gir en la mirada. Se'm cau, a la vegada, un ideal de vida que sento imposat; deixo de desmitificar un habitat construït compacta, hermètic i naturalitzat que rebutja i rebutjo (ara de forma conscient).

“El post antropocentrismo está marcado por el surgimiento de la política de la vida (Rose, 2008). La vida en vez de ser definida como propiedad exclusiva y derecho inalienable de una sola especie, la humana, sobre todas las demás, en vez de ser santificada como una tesis predeterminada, es entendida como proceso interactivo y sin conclusiones. Esta aproximación vitalista a la materia elimina los confines binarios entre aquella parte de vida, sea orgánica, sea discursiva, tradicionalmente reservada al *anthropos*, es decir, el *bios*, y la parte más amplia de la vida animal y no-humana, también conocida como *zoe*. *Zoe* como fuerza dinámica de la vida en sí, capaz de autoorganización, permite la vitalidad generativa. *Zoe* es la fuerza transversal que corta y vuelve a zureir especies, dominios y categorías precedentemente separadas. El igualitarismo *zoe-centrado* es, para mí, el núcleo de la inflexión post antropocéntrica: es una respuesta materialista, laica, fundada y concreta a la oportunista mercantilización transespecie que es la lógica del capitalismo avanzado. Esta es, además, la reacción positiva de las teorías sociales y culturales ante los grandes desarrollos hechos por las ciencias.”

(Braidotti, 2013, p64)

CONCEPTE I DESENVOLUPAMENT

HISTÒRIES D'UN DESIG

El projecte *Veure espermatozoides al riu* traça un camí personal i compartit amb algunes persones que hi han format part des que va començar. Persones, amb les què ens hem estat acompanyant i apropant davant d'una realitat complexa i sense les quals aquest projecte no seria possible. És, a través de les seves històries, que jo m'expresso a l'hora de realitzar aquest vídeo sobre el desig maternal enfocat inicialment en dones que, com jo, decideixen tirar endavant la maternitat en solitari.

“Detrás de cada deseo de ser madre hay una historia y un sentir diferente.”

(Oliver, 2022, p.29)

A l'Alba la vaig conèixer el 28 de febrer de 2021. Aquell dia l'Associació *Madres Solteras Por Elección* (MSPE) celebrava una trobada de sòcies en tractament de reproducció assistida. L'associació és nacional però quasi totes les comunitats autònomes tenen una delegació. Quan em vaig assabentar de que existia m'hi vaig posar en contacte i em van oferir participar en una trobada abans de fer-me sòcia i com que estavem encara amb restriccions per la pandèmia, la reunió seria online. Érem una vintena de participants i cada una va explicar la seva situació. Jo vaig verbalitzar en veu alta per primera vegada que tenia el desig de ser mare amb convicció de que ho seria (això ho fa una data senyalada per mi). La història de l'Alba em va cridar l'atenció perquè ella estava fent el tractament a Portugal on les lleis de la identitat del donant permeten que sigui no-anònim. I no només això, l'Alba, com jo, havia estat mirant d'inseminar-se a casa amb sèmen de donant comprat a Dinamarca, però vam fer tard ja que la llei danesa des de fa uns pocs anys prohibeix enviar sèmen a particulars.

L'Alba va ser la primera persona a qui li vaig parlar del projecte artístic quan el tenia en ment i de seguida va accedir a participar. En aquells moments ella ja estava embarassada i a mi m'interessava buscar altres dones que encara no ho estiguessin. Em va parlar de la Sílvia, qui també estava fent el tractament a Portugal. Quan vaig contactar a la Sílvia estava passant un mal moment, va accedir a parlar amb mi però em va avisar prèviament del seu estat d'ànim. Havia tornat de fer un tractament de fecundació in vitro a Portugal, no havia anat bé i a més, el medicament li havia provocat símptomes de depressió. Li van durar tres mesos justos, el temps que triga el cos en expulsar-los. Després, ja més animada, ho va tornar a intentar sense tanta medicació. Tampoc va anar bé. A vegades ens trobem les tres i en Lluç,

el fill de l'Alba. Intentem parlar de les nostres vides més enllà de la maternitat, però també ens ajuda parlar-ne i hem trobat un l'equilibri per mantenir una bona amistat.

L'Anna estava al grup de whatsapp de tractament de l'associació MSPE i em va cridar l'atenció, entre altres coses, perquè li interessa molt poc la medicina occidental. Em confessa durant la conversa que ella sempre s'ha percebut més jove del que és i que es considera una persona molt sana. Això la feia confiar cegament en el seu cos i dels 42 als 44 es va fer fins a cinc inseminacions naturals i una extracció d'òvuls. Quan vaig contactar amb ella estava a punt de tancar l'aixeta perquè el doctor li havia fet veure que els seus òvuls no tenien la qualitat necessària per dur a terme un embaràs tot i tenir una bona reserva ovàrica. Això la va fer estar molt trista i apàtica i al cap d'uns mesos de pensar que ja no seria mare va apostar per una donació d'embrió. Se'n va posar dos ja que pensava que aquella seria la seva última oportunitat de ser mare. Se li va enganxar un, l'Adrià.

Vaig contactar també amb la Sandra, la Neus, la Carla, la Lidia, amb algunes vam arribar a parlar més d'una vegada però la relació no ha fluït.

Jou i jo tenim relació de fa anys i ens hem vist créixer en molts sentits. Hem compartit experiències de vida i moltes amistats des de que tenim ús de raó. Jou és no binària, està en una relació i en un moment molt inicial del procés. El cap no para de donar-li voltes, feia unes setmanes que no parlàvem del "tema" i jo no sabia res de les últimes visites a les clíniques fins en el moment de gravar la conversa.

Aquest és un projecte que parla de mi, de l'amistat que tinc amb aquestes persones i de les respostes que espero a unes preguntes que jo també em faig. Les converses que mantenim amb cada una d'elles reproduïxen l'espai íntim en què moltes altres vegades ens hem trobat. Aprofito per aprofundir en allò que destaca de cada història o la fa diferent a les altres, tot i que en el tall final he hagut de deixar fora moltes particularitats individuals per semblar-me potser anecdòtiques o que sortien massa del tema del que m'interessava més parlar en aquest vídeo.

“Pero ¿qué hay del momento de silencio y oscuridad antes de que comience la historia, el período previo a la fecundación, ese momento en que has decidido, sola o con alguien, que quieres ser madre y te pones a intentarlo? ¿Cómo se llama esa fase de búsqueda? ¿Qué eres? ¿Qué identidad tomas? ¿En qué te conviertes?”

(Nanclares, 2017, p.142)

El vídeo connecta idees i conceptes sobre el que creiem saber del desig maternal. Combina espais de conversa, de relat en primera persona amb captures de pel·lícules que formen part d'un imaginari més col·lectiu. En allò íntim i experiencial jo em posiciono més com a observadora que participant. La meua apariencia acompanya, intervé i és el fil conductor cap a un discurs que va també d'allò més individual i específic, com és l'origen del nostre desig, fins a una realitat social, com és la reproducció assistida, que afecta a una població molt més àmplia. Després d'una carretera de curves ens trobem l'aigua d'un riu que brolla amb força. Quan l'observem més calmada l'efecte mirall no ens deixa -en un inici- veure els capgrossos ballant a un ritme reposat. El mateix efecte el veurem més endavant en un tanc de nitrogen líquid on es conserven milions d'espermatozoides preparats per complir la seva funció. Quan l'espermatozoide i l'òvul es troben, comença la màgia.

MARC

TEÒRIC

VEURE ESPERMATOZOIDES AL RIU

No sé si era petita o ja adolescent quan vaig ser conscient de què eren els espermatozoides i quina era la seva principal funció. El que sí recordo és que em van dir que tenien la mateixa forma que els capgrossos i des de llavors, a la primavera, i amb una mica de sort, puc *veure espermatozoides al riu*. Un cap i una cua que es belluguen sense moure's pràcticament de lloc, en grups més o menys nombrosos i deprovistos, com diu Guy Debord, d'intel·ligència, sociabilitat i sexualitat. Animals "vertaderament independents els uns dels altres" (Debord, 1958, p.51), són els màxims representants de l'atzar en els procediments situacionistes. Per la resta de mortals, seguint amb Debord, avançar per atzar pot suposar també una limitació pel domini dels marcs de coneixement establert, que redueix les possibilitats i augmenta el risc d'habituar-se.

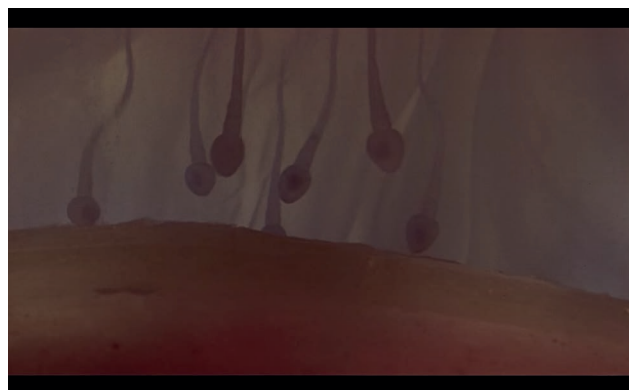
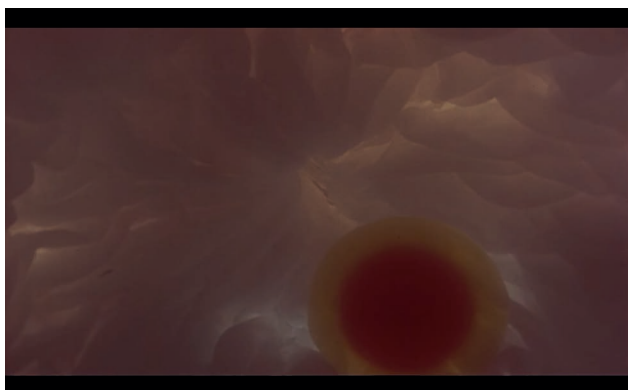
El maig de 2021 faig una sèrie de fotografies de capgrossos que em trobo al riu; en aquell moment ja tinc al cap fer un projecte artístic sobre el que estic començant a viure. No tinc molt clar què en faré de les fotos, ni com formalitzaré el projecte, però sí sé que el que m'interessa és apropar-me a la búsqueda de la maternitat des d'una forma científico-poètica, trobant relacions en la natura amb allò que s'ha convertit en quelcom tan artificial. Les poso en una carpeta que titulo "Vida".

Capgrossos al riu Tordera. Març 2021

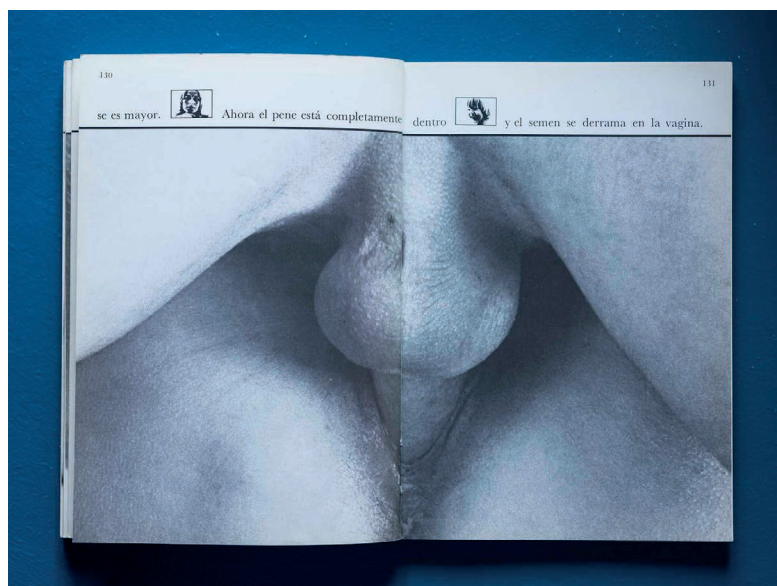
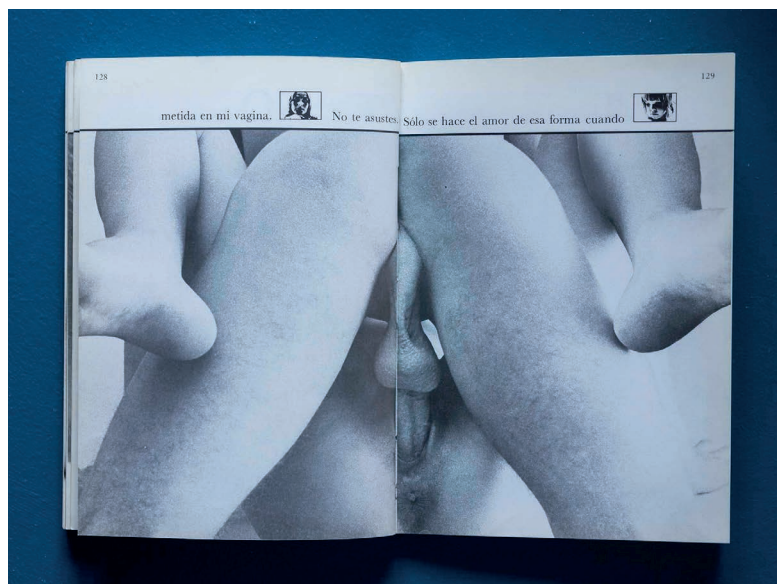
Veure espermatozoides al riu són aquells fragments, retalls de la vida, records nostres i d'altres que ens hem apropiat; material que hem utilitzat per anar modulant la nostra història. En el cas concret d'aquest capítol, em refereixo a aquella part de la història referent a la sexualitat que considero que està en la construcció de les bases del desig maternal. Els marcs de coneixement establert, la família i les estructures que reproduïm per atzar o per sentir-nos part, per no diferenciar-nos i perpetuar valors.

Per atzar, doncs, (suposo) vaig aprendre com es conceben els bebès. La teoria, si més no. O el relat. A persones de la meua generació se'ns va revelar de forma molt descriptiva a la pel·lícula *Mira quién habla* (1989). Durant els dos primers minuts del film -el temps que duren els crèdits d'inici i la cançó *Get Around* dels The Beach Boys-, veiem un grup d'espermatozoides nedant per l'interior del que se suposa que és un úter. Un següent ja més reduït continua per la trompa de falopi fins que es troba l'òvul reposant, passiu, esperant. L'esperma guanyador en traspasa la superfície i aconsegueix fecundar-lo. Tot això passa a dins del cos d'una dona just després de que la veiem amb un home fent-se un petó. Ell és més gran que ella i està casat. Per aquest motiu, ella, la Mollie, intenta deixar la relació, però en canvi, després d'aquests dos minuts de viatge intrauterí, vomita; senyal inequívoca, òbvia i tòpica de que està embarassada. La protagonista acaba deixant a l'home casat i durant la resta de la pel·lícula no només busca (o espera trobar) un bon marit, sinó que també un bon pare pel seu fill. L'argument de la pel·lícula que romantitza no només l'amor, sinó també la maternitat, és molt qüestionable. Podríem dir el mateix de la part que correspon a la representació de la fecundació, però, sigui com sigui, durant anys diria que va ser el meu únic referent visual.

Fotogrames de la pel·lícula *Look who's talking* (1989)

A casa els meus pares hi havia un llibre que al meu germà -dos anys més gran que jo- i a mi ens cridava molt l'atenció quan devíem tenir uns 8 i 10 anys. El llibre il·lustrava amb unes fotos amb blanc i negre molt boniques i explícites diferents cossos de nens i nenes i adults despulats mostrant-se, descobrint-se i tocant-se els genitals. Un text acompanya les fotografies com si narrés el que passa i també inclou alguns diàlegs. En una fotografia a doble pàgina veiem un adult amb el penis erecta penetrant una vagina també adulta i en les pàgines següents es veu el procés de l'embaràs que conclou amb el naixement d'una criatura. És un llibre que pretén ser educatiu, pensat com una eina per explicar la sexualitat de pares a fills i es va editar l'any 1974 a Berlin.¹ És un llibre franc i segurament avançat per l'època, tot i així, els meus pares mai ens el van explicar. Nosaltres el vam descobrir i suposo que en vam assimilar alguna cosa.

Pàgines de l'interior del llibre *¡A ver!* amb fotografies de Will Mc Bride, Will i textos de Helga Fleischhauer-Hardt publicat l'any 1979.

“No nacemos con complejos de Edipo, ni con castraciones; no nacemos con carencias, sino con un enorme producción de deseos, de deseos maternos, que bien pronto se estrellan contra las pautas y los límites establecidos por las normas patriarcales.”

(Rodrigáñez y Cachafeiro, 1995, p.57)

El psiquiatra Michael Balint sosté la teoria de l'existència d'un 'amor primari', un desig libidinal del bebe recent nascut cap a la mare. Després d'anys de dur a terme la pràctica del psiconàlisis a diferents pacients als EEUU, conclou que els malestars i patologies que diuen sentir alguns d'aquests, segons ell, prové d'una ferida o carència a la que ell anomena 'falta bàsica'. Rodrigáñez y Cachafeiro, van una mica més enllà i observen que hi ha clarament una connexió entre la 'falta bàsica' i el complex d'Edip. Consideren que aquest complex no neix amb la criatura, sinó de la sublimació de la repressió materna a partir del reconeixement de la parella bàsica de la societat (els pares) com a única parella possible, “amb els atributs de poder i autoritat” (Rodrigáñez i Cachafeiro, 1995, p.60). La creació del 'jo' es forma com a part d'una triangulació (pare, mare, fill/a) i recolzant-nos en aquesta estructura ens sentim en equilibri en relació a l'ordre social establert. “El dolor de la repressió s'oblida pels mecanismes de la autorrepresentació i per la sublimació filial, quedant allotjat a l'inconscient” (Rodrigáñez i Cachafeiro, 1995, p.64)

“Piensen lo que piensen algunos revolucionarios, el deseo en su esencia es revolucionario...”

(Deleuze i Guattari, a Rodrigáñez i Cachafeiro, 1995, p.68)

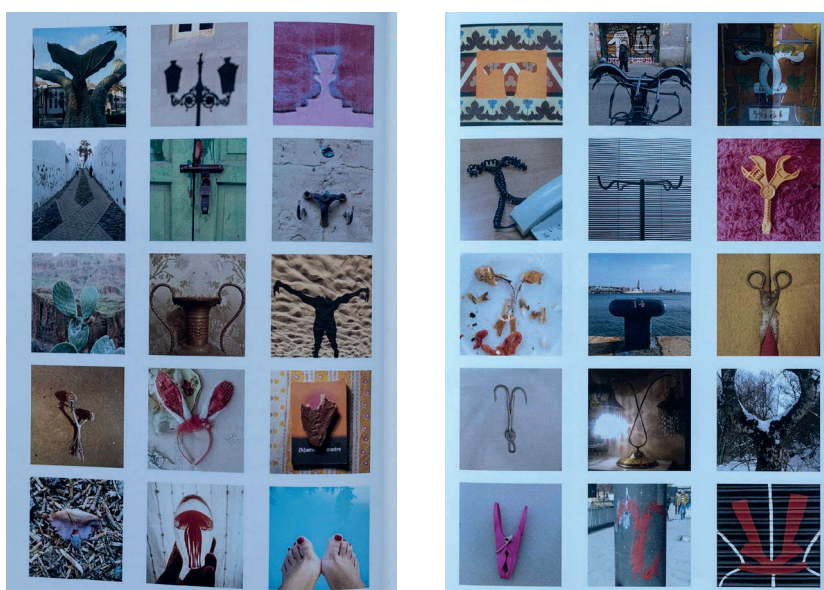
Jo vinc d'un projecte de família nuclear i tradicional d'herència catòlica. Els meus pares es van conèixer a unes colònies religioses durant l'adolescència i es van casar quan el meu pare va tornar del servei militar. Amb inquietuds artístiques tots dos, van desestimar la idea d'anar a viure una temporada a Paris i en lloc d'això van acceptar una feina estable que els permetria comprar una casa i començar el seu projecte familiar. He buscat trencar amb aquesta herència des de la majoria d'edat, arrossegant contradiccions, escoltant els meus desitjos i perseguint somnis a vegades impossibles. Llegir a Rodrigáñez i Cachafeiro em reconforta perquè penso que, si tot va bé, si aconseguixo ser mare, jo no traspasaré

1 El que els meus pares no sabien és que el pròleg d'aquest llibre el va escriure Helmut Kentler, conegut expert en sexualitat infantil de l'Alemania Occidental. La seva fama i capacitat intel·lectual el va portar a promoure “l'experiment Kentler” amb el qual entregava nens i nenes orfes a viure amb pedòfils. Va ser finançat pel Senat alemany, va rebre el suport del Partit Sociodemòcrata Alemany i de diferents intel·lectuals d'esquerres. L'iniciativa que en l'època es veia progressista i lliberal amb la idea de que els nens són també sers sexuals, emmascarava una xarxa de pedofília liderada per Kentler. Per més informació: <https://www.dw.com/es/experimento-kentler-el-oscurito-legado-de-liberación-sexual-en-alemania/a-53872153>

aquestes frustracions al meu fill o filla. Segurament d'altres, però m'interessa recolzar-me en aquesta teoria i sobretot em fa ser encara més crítica amb un sistema patriarcal contaminant. Un virus que corre per les nostres venes que mamem des de que naixem i que construeixen els marcs que es reproduïxen en comèdies romàntiques o llibres suposadament educatius.

DECONSTRUCCIÓ DEL DESIG

Magdalena Guillerma Leonarda Desmadre decideix tirar endavant la maternitat amb quaranta anys, endometriosis i sense parella. És la protagonista de *Lo que nos sale del útero* (2019) escrit per María Alonso Suárez, i fotografia de forma compulsiva allò de la vida quotidiana que, segons ella, té forma d'úter: una farola, uns peus, una sombra, una diadema, un cactus, una aixeta... Col·leccionar aquestes fotografies és la manera que troba per donar-li espai al desig de crear amb el seu úter. L'Alba em diu durant la conversa que si ella no hagués aconseguit ser mare al tercer intent hagués buscat la manera de ser feliç, possiblement creant o fent alguna cosa més creativa que només ser mestra d'institut. És, potser, aquesta la necessitat que tenim com a éssers humans? Buscar un sentit a la nostra existència creant i deixant empremta?

Pàgines de l'interior del llibre *Lo que nos sale del útero* de María Alonso Suárez

En els úters de Magdalena o Alonso hi veig una certa similitud en la satisfacció que em genera veure espermatozoides al riu a la primavera. Llegint el seu llibre també conec el concepte *Wu wei* de la filosofia taoista i, en un moment de bloqueig després de quatre inseminacions fallides, em dóna certa tranquil·litat. *Wu wei* es refereix a “no actuar” davant d’una situació, o sigui a fer les coses d’una forma natural, sense forçar-les amb artificis que desvirtuen la seva harmonia i principi. És una forma de fluir sense influir, de viure sense interrompre i d’afavorir sense impedir.

“la acción de la no acción. No esforzarse. No forzar. Pareciera que el propio proceso creativo ha sido para Magdalena como el lecho del río por el que escurrirse, amoldarse, resbalarse, colarse, dejarse blanda. Dejar de perseguir ser madre. No esforzarse. Dejar de poner expectativas en sus relaciones. No forzar. Dejar de hacer por el otro al acompañar la locura. No hacer. No hacer desde el compromiso profundo, no desde el abandono. No es lo mismo no actuar que no hacer nada. Lo que a Magdalena le ha ido saliendo del útero fluye.”

(Alonso Suárez, 2019, p.163)

Llegeixo que en els textos originals taoistes, el *Wu Wei* s’associa sovint amb l’aigua. És una interpretació que no em sorprèn del tot i ara, a posteriori, hi veig una nova relació amb l’origen d’aquest projecte, els capgrossos i el seu hàbitat natural, el riu. Diu Bachelard a *El agua y los sueños* (1978) que en el pensament, l’imaginació i en les imatges profundes de l’aigua -“el psiquisme hidratant”- s’hi reconeix intimitat i un destí que transforma l’essència del ser. Es refereix a una filosofia del fluir continu com a mobilitat heracliteana.

“No nos bañamos dos veces en el mismo río, porque ya en su profundidad, el ser humano tiene el destino del agua que corre. El agua es realmente el elemento transitorio. Es la metamorfosis ontológica esencial entre el fuego y la tierra. El ser consagrado al agua es un ser en el vértigo. Muere a cada minuto, sin cesar algo de su sustancia se derrumba. La muerte cotidiana no es la muerte exuberante del fuego que atraviesa el cielo con sus flechas; la muerte cotidiana es la muerte del agua. El agua corre siempre, el agua cae siempre, siempre concluye en su muerte horizontal (...) la pena del agua es infinita.”

(Gaston Bachelard, 1978, p.15)

No hi ha passivitat en el *Wu Wei*, ni tampoc en l’heracliteïsmes i no percebo aquestes maneres de viure la vida incompatibles amb el desig. El desig és esperar. Esperar és desitjar, anhelar, aspirar, frisar, voler, sospirar. També és creure, confiar, romandre, comptar. El desig és un esperar actiu, una emoció que no estanca, si no que mobilitza. Desitjar en una societat occidental ni taoista ni presocràtica pot generar

moltes frustracions, ja que actualment tot és desitjable i quasi tot falsament abastable. Penso que a vegades no és només el desig el que ens empeny a anar a les clíniques de reproducció assistida, si no la pressió, la pressa, l'entorn i la societat de consum. Són, sens dubte, un avenç científic i són, també, un vil negoci.

La Silvia es fa treure òvuls als 35 anys com a garantia. En treu força quantitat i això li dona tranquil·litat per seguir esperant trobar un home amb qui fer una família. Amb 37 i en mitja pandèmia, comença a pensar que ho haurà de fer sola i per això torna a la clínica. Amb un anàlisi de sang es detecta la hormona antimulleriana que serveix com a marcador per a saber quina és la reserva ovàrica femenina. La seva ha baixat molt respecte dos anys abans. Li diuen que s'afanyi si vols ser mare. Té ovuls preservats, però com que ella ja en té ganes, deixa d'esperar i arrenca el procés. Porta més de dos anys, set tractaments, un avortament, 30.000 euros gastats i encara no està embarassada.

M'enfada i m'entristeix molt escoltar-la. Com hem arribat fins aquí? “Què reproduïm, a més de bebès, amb la reproducció assistida?” (Lafuente, 2021, p.29). Aquesta pregunta que es fa la sociòloga Sarah Franklin li serveix a la també sociòloga Sara Lafuente Funes com a pretext per escriure el llibre *Mercados reproductivos. Crisis, deseo y desigualdad* (2021). Lafuente considera que estem travessant un context de crisi reproductiva vinculada al que des dels feminismes s'anomena crisi de cuidados. Segons ella, hem aparcat la reproducció de la vida i la seva sostenibilitat en els marges del què és prioritari socioeconòmicament i això fa que s'alterin els temps reproductius. La ciència i la tecnologia estan intrínsecament vinculats al seu context sociocultural, per això, proposa Lafuente, hem d'estar atents cap a quines formes de comprendre el món es recolza l'expansió de les tecnologies de reproducció assistida i els mercats en els que s'inscriu. En quina mesura aquests mercats proposen un remei a aquesta crisi? És possible que aquestes tecnologies proposin solucions immediates i individualitzades a un problema col·lectiu?

En el seu llibre, l'autora, se centra en fer un estudi sever del cas espanyol i té sentit perquè el mercat reproductiu espanyol és un dels líders europeus i referent mundial en aquest àmbit. També parteix de la creença de que altres formes d'actuar respecte allò reproductiu són possibles. Aquestes passen per pensar en la construcció d'un futur més col·lectiu en el que la generació i el cuidado de criatures ocupin

un lloc diferent al que ocupen en l'actualitat. Proposa col·locar la vida al centre i aposta per altres imaginaris de criança més compartides.

Jou s'ha trobat en haver d'anar desfent, trencant i superant diferents estructures: familiars, laborals, d'orientació sexual, de gènere. Ara ha trobat el moment per activar el desig de maternar que passa per concebre, criar, cuidar i fer créixer una personeta. Jou vol tirar endavant una criança en un entorn compartit on cada família tingui el seu espai, la seva intimitat, i a la vegada hi hagi llocs de trobada i convivència i suport mutu en el mateix entorn. Em pregunta si jo en voldria formar part i li dic que si.

Quan li diuen que amb només un ovari i 39 anys és molt probable que no s'embarassi i no li costa massa arribar a la conclusió que amb una donació d'embrió s'estalviarà molt patiment. Haver passat per tota una sèrie d'aprenentatges i des-aprenentatges fa que desprendre's dels seus gens a l'hora de buscar la concepció no li suposi un gran daltabaix. O si, segurament és una traba més i que, com altres, resol amb filosofia i autoconeixement.

Torno a *El agua y los sueños*, on el filòsof francès fa una lectura dualista de l'imaginació de l'aigua com una matèria que veiem néixer i créixer per totes bandes. Li atribueix un caràcter principalment femení i hi troba una maternitat profunda, que infla els gèrmens i fa brollar les fonts. Però també és violenta, rencorosa i perversa; adjectius que atribueix a una naturalesa masculina. A mi m'agrada pensar que té més aviat un tarannà no binari ja que flueix entre gèneres en el seu avançar, esdevé materia flexible, no lineal, que es mou pels intermitjos.

INSTINT MATERNAL?

“És primavera i els animals s’han tornat bojós (...) Quan baixo a cal pastor és com anar a un festival de sexe: bocs muntant ovelles, gats enganxats a les gates, gallines immòbils damunt el seu tresor d’ous, estufades i pacients com prenyades. Quan s’aixequen per anar a beure aigua els galls se n’aprofiten per tornar a fecundar-les. És un no parar. Jo no he deixat de desitjar-ho en tot l’hivern i no solament per l’ànima de gestar. Crec que l’isolament és un setge que només el cos pot combatre. He observat que hi ha homes que, quan troben una dona sola en un lloc aïllat, el primer que fan és pensar en sexe. Tant li fa si després dominen l’instint o no, perquè el sexe ja hi és, a la conversa, als gestos de les mans i de les cames, a les formes que adopten els llavis quan et parlen.”

(Baltasar, 2022, p.91)

Parlem d’instint maternal i, de la mateixa manera que quan intentem definir desig, ens costa saber què és realment. Jo sóc de les que penso que la maternitat (desitjada o no) ens condiciona des de que naixem com a nenes i s’accentua a mesura que entrem en edat reproductiva. En el món occidental intentem evitar-la quan encara ens creiem massa joves, ens sentim qüestionades si no tenim aquest desig, patim avortaments voluntaris (i espontanis) i quan trobem el moment de ser mares moltes vegades ja anem tard.

La periodista especialitzada en ciència i salut Chelsea Conaboy escriu a l’agost del 2022 que noves investigacions sobre el cervell deixen clar que la idea de l’instint maternal com quelcom innat, automàtic i clarament femení és un mite. La idea de que la abnegació i la tendresa que requereixen els bebès està arrelada a la biologia de la dona va ser construïda durant dècades per homes que, sota un pretext científic, venien una imatge del què se suposava que havia de ser una mare. La teoria de l’evolució de Charles Darwin i altres teòrics del s.XIX, en un gir inesperat en què s’esperaria que canviessin les narratives bíbliques, van donar continuïtat al relat d’inferioritat femenina reafirmant la idea que la principal funció de la dona és parir i cuidar als fills. Avui en dia, segueix l’article, es proclama que la maternitat no és un deure ni un destí, que una dona no queda insatisfeta o incompleta sense fills. I l’autora es pregunta si ens ho creiem col·lectivament. L’instint maternal segueix invocant-se amb freqüència a la literatura científica, en els consells per a pares i en converses habituals (Conaboy, 2022).

Conaboy reafirma el meu pensament, o la meua teoria se sustenta en el que llegeixo en el seu article i altres de l’estil, no ho sé, el cas és que confirmo no només que la maternitat va lligada al paper de

la dona, si no, a la dona dins d'una família en una estructura nuclear i tradicional. I si, aquesta idea romàntica i quasi mística s'està desdibuixant, però és una realitat que les dones seguim tenint aquest pes associat a la maternitat.

“Volia ser mare soltera, que mai cap pare me'n reclamés la part. Era abril i la primavera esbotzava els finestrals amb una glopada immensa de vida en suspensió. Aquella claror desmesurada em feia sentir fèrtil, me l'empassava com una medicina, creia en ella, en la seva funció preparatòria que convertia el meu ventre en una capella.”

(Baltasar, 2022, p.9)

A aquest desig de maternitat que creiem innat se suma la falta d'informació al respecte. L'Anna es percebia encara jove amb 36 anys quan el ginecòleg li va dir que si volia ser mare es congelés òvuls. No només esperava trobar una parella amb qui tirar endavant el projecte de maternitat, si no que pensava els seus òvuls tenien corda per estona. Amb 45 va haver de fer el que se'n diu dol genètic i fer-se la idea de que el seu fill no rebrà gens seus a través dels òvuls.

Jo vaig aprendre durant les inseminacions que només em podia quedar embarassada un dia durant el meu cicle menstrual i que la resta de dies la probabilitat és pràcticament nul·la. Vaig decidir no medicar-me així que m'havia de fer controls cada dos dies i veure com creixien el o els fol·licles fins que s'alliberessin el o els òvuls i en aquell moment m'inseminaven. Amb un ecògraf i un ull entrenat és relativament senzill veure aquest procés, però quan ho fas a casa la cosa es complica.

La Laura està buscant el segon embaràs amb la seva parella i fa servir unes tires que amb l'orina detecten si estas ovulant. Jo sé que estan buscant perquè som amigues íntimes però ningú més del seu entorn ho sap. Existeix un gran tabú associat a la infertilitat. Jo ho he anat dient al meu entorn, no me n'amago però a certes persones decideixo no dir-lis perquè no vull que la seva opinió em condicioni. Quan el meu amic em proposa fer-me de donant redueixo encara més les persones a qui els hi explico pel mateix motiu, no vull saber què en pensa certa gent d'una decisió tan poc ortodoxa. Les tires d'orina no m'acaben de funcionar i busco alternatives. Em trobo amb el *Cuaderno feminista* de Leonor Taboada, un manual escrit el 1978 que recopila dades sobre el cos i la sexualitat femenina escrit per dones i fa referència al “self-help” (autoajuda), moviment que fa èmfasi a l'auto-examen i l'autoconeixement com “un intent

d'accedir a la tecnologia sense comprar la ideologia" (Ehrenreich i English a Tabora, 1978, p.15) Descobreixo la temperatura basal i el flux de liana per detectar el moment òptim per engendrar i em funciona.

"El dia que m'havia de prenyar tenia vint-i-quatre anys i vaig organitzar una festa d'aniversari que, en realitat, era una festa encoberta de fecundació"

(Baltasar, 2022, p9)

Em pregunto si la suma de falta d'informació sobre el cos femení (sobre tots els cossos em corregeix Jou), l'opacitat en els processos de búsqueda d'embaràs i l'estigma de no poder concebre formen part del control del sistema patriarcal en el que vivim.

"¿Por qué escribo este cuaderno?"

Porque poseo en este momento una información que creo que todas las mujeres tenemos derecho a manejar.

Porque ser feminista significa conocer y amar a más mujeres cada vez.

Porque creo que las mujeres necesitamos un arma corta para defendernos de la opresión, y esa arma es el conocimiento.

Porque pienso que un cuerpo colonizado corresponde a la ideología del colonizador.

Porque pienso que no es posible liberar la mente si tenemos el cuerpo al servicio del poder dominante.

Porque pienso que el cuerpo es hermoso.

Porque creo que hay que cambiar radicalmente todo lo que nos rodea.

Porque pienso que radical viene de raíz.

Porque pienso que defender nuestro cuerpo nos ayudará a defender nuestra vida.

Porque aprender lo que aquí cuento me ha permitido cuestionar la realidad mucho más crítica y profundamente.

Porque el control de nuestro cuerpo y de nuestra vida debe recuperarse de manos de la cultura machista.

Porque creo que ya está bien de ser títeres sin cabeza, con sexo ajeno y sin alma.

Porque quiero participar en una revolución capaz de ofrecer alternativas que incluyan el cambio de relación entre mujeres y hombres.

Porque pienso que para hacer esa revolución hay que descubrir la identidad femenina, elaborar una cultura y proponer esa alternativa."

Leonor Taboada (1978)

"Al cap d'uns dies em va venir la regla. La taca de sang a la calces era un insult. Qui et penses que ets?, semblava que em raptés. La sang que renta els òvuls morts se sap mestressa, és el recordatori hostil del poder del cos, sotmès al caprici d'una fam extrema" (Baltasar, 2022, p.19)

(Baltasar, 2022, p.9)

A mi no em va venir la regla, però vaig estar sagnant uns quants dies quan se suposava que m'havia de venir. Dos dies després de saber que estava embarassada un dolor molt fort a la panxa va ser una clara senyal de que alguna cosa no anava bé. Efectivament a urgències em van dir que l'òvul fecundat s'havia implantat fora de l'úter, concretament a la trompa de falopi dreta i en conseqüència s'havia d'interrompre l'embaràs. Tot i que el dolor agut i constant no disminuïa, pel meu bon estat de consciència i pressió sanguínia, em van donar dues opcions: tractament mèdic o quirúrgic. El primer, més conservador, suposava injectar-me metotrexato, un medicament utilitzat en tractaments de quimioteràpia; i si triava la segona opció, més radical, entrava directament a quiròfan on m'extirparien, juntament amb l'òvul fecundat de cinc setmanes, la trompa dreta. Vaig preferir conservar la trompa i, afortunadament, el meu cos va reaccionar bé al medicament. Després d'un mes de baixa sentint-me molt cansada i trista, vaig recuperar l'ànim i les ganes de seguir perseguint el meu somni quan marxi del tot la medicació del meu cos (de 4 a 6 mesos).

TEORIA NÒMADA DEL DESIG

Aquest és un projecte de creació artística que neix del desig de crear vida i pretén traçar un recorregut no lineal ni conclòs sobre l'origen d'aquest anhel. És un mapa experimental i rizomàtic que actua sobre una realitat que m'atravessa i parteix de la constatació de que, segons la filòsofa Marta Segarra, en un sentit etimològic de la paraula desig de- tindria un valor privatiu i que el -sidus -sideris faria referència a l'astre. En la interpretació d'Anna Punsoda al seu llibre *La Luxúria* (2020), "Desitjar voldria dir, per tant, deixar de contemplar els astres. Desitjar seria constatar l'absència d'alguna cosa". (Punsoda, 2020, p.24)

Amb el temps, algunes lectures que revolucionen el meu ser, converses eternes i una mica de *Wu Wei*, aquest desig es desplaça cap a un lloc més transformador. El pensament posthumà defensat per la filòsofa Rosi Braidotti proposa una subjectivitat no unitaria, on "moviment, velocitat, línies de sedimentació i línies de fuga" (Braidotti, 2013 p.187) representen el factors principals que influeixen en la concepció nòmada d'aquest subjecte, poliforme i relacional. I aquest No-un que veu de l'ontologia monista i de les

teories feministes postcoloniales, serveix com a punt de partida per entendre el desig com a plenitud i no com a carència.

El concepto del deseo entendido como plenitud y no como carencia genera una aproximación más transformadora y menos negativa al sujeto nómada y relacional (...) El sujeto nómada es una rama de la teoría de la complejidad y promueve un continuo énfasis sobre la ética radical de la transformación. Esto no significa negar el papel que la contingencia histórica y los códigos culturales juegan en los procesos de subjetivación, más bien significa someter estos factores a una actualización muy seria, a la luz de sus mismas estructuras mudables y de su composición compleja. Como Deleuze y Guattari han sostenido en su atento examen del psicoanálisis, la noción de simbólico de Lacan es anticuada, como una foto polaroid de un mundo que ha cambiado por completo. Esta capturaba un fotograma congelado de las relaciones familiares e intersubjetivas en el momento histórico en que el capitalismo avanzado las arrollaba con su fuerza centrípeta.

(Braidotti, 2013, p.187-188)

Comparteixo la idea que necessitem actualitzar aquests valors heredats dels que parla Braidotti, "...necessitem de la pràctica de la desfamiliarització com a mètode crucial de la teoria crítica posthumana per aprendre a pensar de manera diferent" (Braidotti, 2013, p.94). La teoria nòmada del subjecte és també una crítica als poders dels sistemes de poder dominant que controlen les ciències humanes i socials. "Creativitat i crítica caminen al mateix pas en busca d'alternatives positives que es fonen en una visió no lineal de la memòria entesa com imaginació, de la creació entesa com esdevenir" (Braidotti, 2013 p.164). Una vida posthumana posa l'accent a allò processual, interactiu, sense conclusions, en aquest esdevenir que travessa també els cossos, n'esborra els límits i ofereix múltiples possibilitats. "Els cossos ja no són independents ni autocontinguts, sinó que es mesclen i s'enfilen amb altres cossos, forces i materialitats" (Niccolini i Ringrose a Enguix Grau, 2022, p.64).

La vida, por el mismo motivo, no es una noción metafísica, ni un sistema semiótico de significado; esta se expresa en una multiplicidad de actos empíricos: no hay mucho que decir, sino todo por hacer. La vida, simplemente en cuanto vida, se expresa concretándose en flujos de energía, a través de códigos de informaciones vitales, sistemas y redes somáticas, culturales y tecnológicas. Por este motivo definiendo la idea de *amor fati* como un modo de abrazar los procesos vitales y la intensidad expresiva de la vida que compartimos con múltiples otros, aquí y ahora.

(Braidotti, 2013, p.188)

Això implica combinar uns valors ètics del benestar d'una comunitat ampliada i aposta per projectes i activitats compartides, intergeneracionals, territorial i ambientalment interconnectades. Lluny de conformar-se amb l'universalisme moral kantianà o amb el subjecte individual canònic de l'humanisme clàssic, el

posthumanisme és una praxis (Ferrando, 2013) que es basa en un fort sentiment als vincles col·lectius i una nova comunitat política afectiva (Braidotti, 2013). La vida és un espai compartit en el què el subjecte “no controla ni posseeix, sinó que simplement ocupa, travessa, sempre en comunitat, en grup, en xarxa” (Braidotti, 2013 p.191). Aquesta xarxa inclou relacions humanes i no humanes com els animals i els vegetals, però també amb màquines i circuits tecnològics. Aquest igualitarisme que Braidotti anomena *zoe-centrat* parteix del concepte de *zoe* com una idea molt més ampliada de la vida, com una força dinàmica capaç de l'autoorganització (Braidotti, 2013).

Amb teoria nòmada del desig em refereixo a com afecta a la meua manera d'entendre el desig aquest desplaçament cap a una subjectivitat posthumana, que va d'un lloc incòmode amb un sentiment de falta, a un lloc molt més transformador i ple de més desitjos i ganes de compartir. El meu desig renovat passa per reflexionar sobre la meua manera d'estar en aquest món i sentir-me partícip d'una decisió que no només afecta al meu jo poliforme i relacional, també a un entorn, a la vida com a espai que comparteixo. La vida se m'obre com un lloc nou per explorar des d'una jo actualitzada, més respectuosa i atenta. La vida emergent dels capgrossos al riu, la vida al centre que pregona Lafuente i Zoe m'acompanyen al llarg d'aquest projecte (de vida).

El concepte *Zoe* es manifesta en mi com una possible resposta a moltes preguntes fetes durant un llarg camí. Suposa un canvi de paradigma que traspassa tot el meu ser i fruit d'aquesta nova mirada neix aquest projecte amb la voluntat d'obrir moltíssimes preguntes més. Em pregunto més fortament perquè les dones lesbianes o que no tenim parella hem de recórrer a una clínica de fertilitat si, en principi, l'únic problema de fertilitat existent és que no tenim un home que ens proporcioni el seu sèmen. Què hi ha darrera dels canvis de llei que van provocar que des de fa uns pocs anys, l'únic banc d'esperma a Europa que distribuïa esperma congelat a particulars, deixés de fer-ho? Si el meu donant (amic) que inicialment no vol assumir la paternitat, la vol reclamar un cop nascuda la criatura podria perquè la llei sempre protegeix al pare. Com puc protegir-me jo davant d'això? Per moltes dones plantejar-nos la maternitat no és possible sense la tecnologia, sense la naturalesa humana, sense les persones amb qui compartim vida. Per què no buscar noves maneres d'evitar la sobremedicalització, de buscar espais de convivència i intercanvi, per acompanyar-nos i trencar els estigmes associats a unes narratives arcaiques?

REFERENTS QUE M'ACOMPANYEN

L'obra de Jo Spence és una de les primeres artistes que penso molt abans de decidir fer un vídeo perquè m'interessa com utilitza la fotografia per representar el seu cos malalt de càncer com a instrument de rebel·lió social i teràpia personal. El seu projecte no va només de mostrar-se davant de la càmera en un moment delicat de salut com un acte subversiu, si no que també fa una crítica un sistema mèdic que opta sempre per un tractament radical, d'eradicació i eliminació. Les seves fotografies busquen canviar una narrativa de la subjectivitat i d'una malaltia considerada un tabú social quan li és diagnosticada el 1982.

Jo Spence, *Property of Jo Spence?*, 1982
Font: <https://wellcomecollection.org/articles/XVqudxMAACEAxLK>

Fa quasi vint anys que em dedico a la fotografia. Treballo fent encàrrecs com a fotògrafa i també com a docent. Vaig ser una de les fundadores d'un col·lectiu fotogràfic i una escola a Barcelona que fomenten principalment la fotografia documental. En paral·lel he anat creant els meus projectes personals també de caire documental. Amb aquest assaig visual dono un gir de 180° a la meva pràctica i em busco a mi a través del vídeo. Opto pel moviment, el so, el ritme i perdre'm en un fer mentre camino. Abandono el voler aturar el temps i el captar de l'instant decisiu per desplaçar-me per la incertesa que acompanya el moment que estic vivint.

En la línia de Spence i de la crítica a un sistema mèdic que generalitza i cossifica recupero el treball de Martha Rosler. Aquesta artista combina disciplines com la fotografia, el vídeo, el collage, el format instal·latiu, el text i la performance i en la seves obres se centra en explorar diferents temes de l'esfera pública, des de lo quotidià a l'arquitectura i els mitjans de comunicació, que afecten especialment a les dones. A *Vital Statistics of A Citizen- Simply Obtained* (1977) reflexiona sobre les biopolítiques de control del cos mitjançant la institució mèdica.

Martha Rosler, *Vital Statistics of A Citizen- Simply Obtained*, 1977
Font: https://www.youtube.com/watch?v=b91_vZ8TauM

Aquestes artistes formen part de l'onada feminista iniciada els anys seixanta del segle XX marcada pel lema "allò personal és polític". El cos està present en molts treballs d'artistes en una època en què el també el vídeo és utilitzat com una eina democratitzadora. Les dones artistes, doncs, reivindiquen el cos com a camp de batalla -tradicionalment sotmès a les pressions d'un patriarcat responsable de l'opressió de les dones i també de les minories- mostrant-lo, intervenint-lo, repensant-lo...

Aquests són uns referents conceptuals en els que em recolzo pensant que el meu projecte estarà fet, també, des d'una perspectiva feminista. El vídeo parteix de la meva experiència personal i el porto a un espai polític-social en el què les dones ens veiem sotmeses a base de tractaments, hormonacions i processos clínics sense, moltes vegades, tenir problemes de fertilitat. Parteixo de preguntes existencials com d'on ve el desig maternal? És inherent als nostres cossos o és, com l'instint, fruit d'un sistema d'herència bíblica i darwinista? Per què vull ser mare si no m'ho puc permetre? No tinc una parella que m'acompanyi a sustentar una criatura econòmicament i tampoc una estabilitat ni laboral, ni econòmica. No entro als programes de la seguretat social de reproducció assistida per edat i no puc gastar més diners en tractaments. Podria, suposo, però no vull. Com més m'hi acosto més em repel·len les clíniques, els mercats reproductius i el sistema que ens hi empeny. No renego de les tècniques sinó del seu ús, abús i violència.

Aquest projecte està pensat des dels cossos que poden gestar, com és el meu i com és també el de Jou que és no binaria i per tant el seu gènere és fluid. La ciència generalitza, la política fragmenta i qui té poder té control.

“No hi ha una relació de poder sense una constitució correlativa d'un camp de saber, ni de saber que no suposi i no constitueixi, al mateix temps, unes relacions de poder”

(Foucault, 1975, pàg. 25)

Foucault suggereix que el poder exercit sobre el cos és el resultat d'una economia política que té un coneixement al seu servei que legitima els seus discursos. Així doncs, el cos, objecte d'utilització econòmica, és travessat per relacions de poder, dominació i com a força de producció. Però, segons Foucault, que fa una anàlisi geneològica de les relacions poder/saber des de l'antiguitat fins a l'actualitat al seu llibre *Vigilar y castigar* (1975), la subjecció del poder ja no necessita l'escenificació de la violència per ser exercida.

En aquesta època de capitalisme tardà i postfordista, el videoart s'aprofitarà d'un de les seves bases apropiant-se d'imatges en lliure circulació a partir del que a partir de llavors s'anomenarà found-footage. L'artista espanyola María Ruido n'és una de les màximes exponents. Les seves peces prenen diferents formes a partir del vídeo com a eina principal de crítica social i política, i parteix, a vegades, de la seva experiència personal. A *Estado de malestar* (2018-2019) aboca la salut mental i en concret de l'estigma que pateixen les dones amb aquests tipus de problema, després d'haver passat ella mateixa algun episodi que la va portar a prendre antidepressius.

María Ruido *Estado de malestar* 2019
Font: <https://vimeo.com/user8826963>

A *MATER AMATÍSIMA / Imaginarios y discursos sobre la maternidad en tiempos de cambio* (2017) Ruido repassa diferents posicions crítiques respecte la maternitat alhora que contrasta el mite de Medea al costat del cas de l'assassinat d'Assunta Basterra Porto per part dels seus pares adoptius l'any 2013 prop de Santiago de Compostela. En un dels fragments inicials la directora veiem unes gravacions pròpies fetes amb càmera de super 8 i sentim de fons la veu d'Alexander Kluge a la pel·lícula *Noticias de la Antigüedad Ideológica: Marx/Eisenstein/El Capital* (2008). D'aquest tall me n'apropio d'un fragment que acompanyarà en el vídeo el discurs sobre el qüestionament de l'estructura tradicional nuclear.

María Ruido *MATER AMATÍSIMA / Imaginarios y discursos sobre la maternidad en tiempos de cambio*, 2017
Font: <https://vimeo.com/user8826963>

¿Elegimos verdaderamente ser madres? ¿Porque el cuidado, nuestro trabajo vital fundamental se presu- pone como una tarea especialmente adecuada para las mujeres?

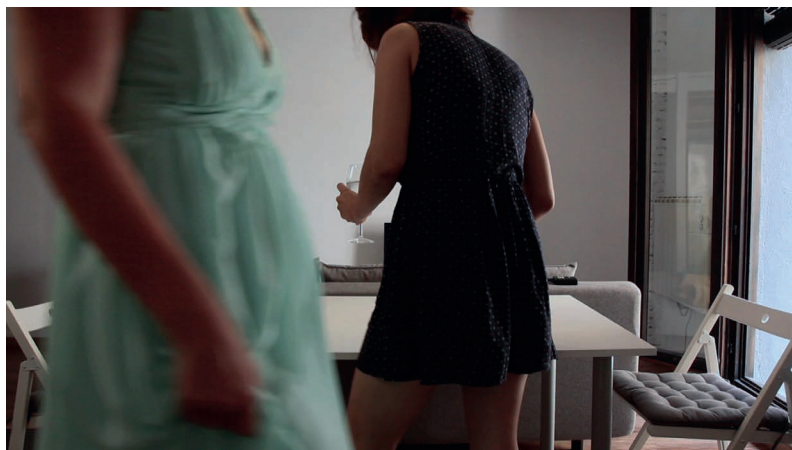
(Ruido, 2017, veu en off)

Una altra cineasta que utilitza diferents formats audiovisuals en les seves obres és Albertina Carri que, a la pel·lícula *Los Rubios* (2003), relata des de l'autoficció la búsqueda dels seus pares desapareguts i torturats durant la dictadura militar argentina. L'ús de la ficció i de ninos de Playmobil acompanyen imatges del procés de cerca de pistes i d'altres en la què veiem la directora sola o amb el seu equip treballant en el desenvolupament de la pel·lícula. De Carri m'interessa la seva crítica també cap el capitalisme i sobre com, a través de les seves pel·lícules, deconstrueix la lògica patriarcal basada en una imatge de família tradicional llatinoamericana judeocristiana, tractant de trobar noves formes i noves organitzacions més horitzontals i respectuoses.

Albertina Carri, *Los Rubios*, 2003
Font: <https://www.youtube.com/watch?v=jgAKNgdLGdA>

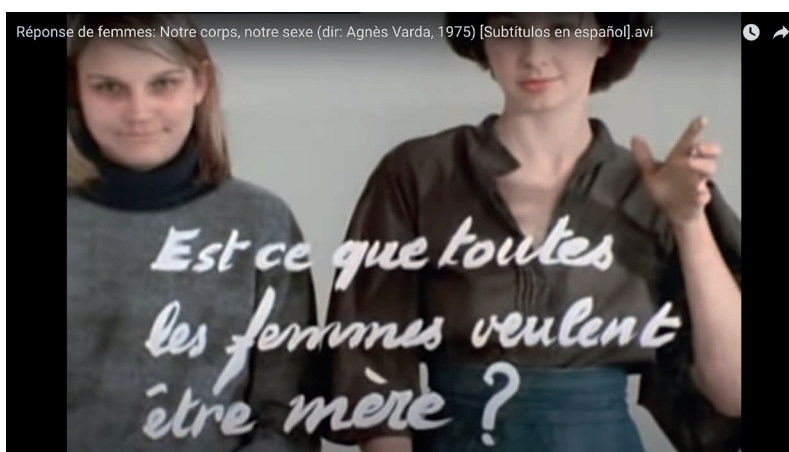
El video-assaig que més m'influeix a l'hora de pensar el meu projecte és *La mamá y la puta. Un ensayo sobre la feminidad* (2020) de Núria Güell. L'autora conversa amb diferents dones sobre el què significa el concepte de feminitat en el moment en què es converteix en mare i ha de lidiar amb diferents opinions sobre el comportament que ha de tenir per ser una bona mare. És, després de veure'l, que decideixo gravar les converses que tinc habitualment amb diferents persones sobre el desig maternal i és, durant la realització del meu projecte, que em topo amb el projecte *Réponse de femmes: Notre corps, notre sexe* (1975) que realitza Agnès Varda a partir d'un encàrrec d'un un programa televisiu francès que demana a set directores que responguin a la pregunta: què és ser dona? En el vídeo de Varda diferents dones responen a un seguit de preguntes amb les que es relaciona el gènere femení. Una és: "Totes

Núria Güell, *La Mamá y la Puta. Un ensayo sobre la feminidad*, 2020-22
Font: <https://www.nuriaguell.com/portfolio/la-mama-y-la-puta-un-ensayo-sobre-la-feminidad/>

les dones volen ser mares?”. Una veu en off respon: “Doneu-nos fills, soldats, obrers, científics. Doneu-nos filles, cuineres, obreres, mares, diu la societat”, “les dones estan fetes per tenir fills”, “dona que no coneix la maternitat no és dona” i la dona que apareix en aquell moment al vídeo respon: “I en tot cas l’home que no coneix la paternitat no és home? I Chevalier? I Einstein? I Mermoz? I Balzac? I Mozart?”

Aquest fragment l'utilitzo pel meu vídeo-assaig que no té intenció d'entrar a formar part de la categoria de found-footage, però em sembla que m'ajuda a reforçar el meu discurs. També capturo un fragment de la pel·lícula *Antonia* (1995) dirigida per Marleen Gorris. Una pel·lícula que em sembla una brillant i ocurrent oda a la feminitat.

Agnès Varda, *Réponse de femmes: Notre corps, notre sexe*, 1975
Font: <https://www.youtube.com/watch?v=xlrZlhwPZI8>

Marleen Gorris, *Antonia*, 1995
Font: <https://www.youtube.com/watch?v=Gm9Omhk1y9o>

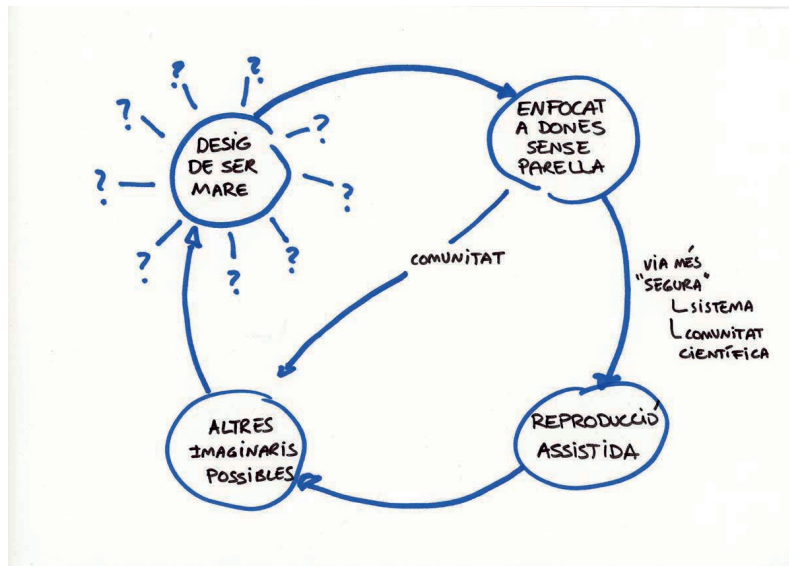
METODOLOGIA

En una carpeta en el meu disc dur amb el nom d'“Històries d'un desig” tinc arxivat tot el material recopilat des del març de 2021, moment en què decideixo que vull tirar endavant la maternitat en solitari. El març de 2022, gràcies a la residència Faberlull Andorra, començo a ampliar la dimensió socialitzadora del projecte entrevistant a dones que estan en tractament de reproducció assistida per ser mares sense parella. I de febrer a juny del mateix any, durant l'assignatura de Projecte III del grau, començo a esbossar una idea del que podria ser una publicació. El juliol de 2023 rebo una de les “beques per a la recerca i la innovació en els àmbits de les arts visuals” que atorga la Generalitat de Catalunya i em permet seguir avançant en l'investigació a partir de lectures i noves entrevistes. En aquest cas, a part de les persones entrevistades anteriorment, a qui aprofito per fer seguiment, m'entrevisto amb l'embrióloga d'una clínica privada de Barcelona, la sociòloga Sara Lafuente, una biòloga postdoc que forma part de Be-mother (un estudi sobre el canvis que experimenta el cervell abans, durant i després de l'embaràs), un fill de donant anònim, una filla de donant anònim i un donant d'esperma.

Amb el treball de fi de grau veig l'ocasió de culminar una de les formalitzacions visuals associades a com m'imagino aquest projecte, fent un vídeo-assaig. Per desafiar aquesta oportunitat el primer que faig és exposar tot el meu material de recerca en una paret de casa meva que em permet ordenar i visualitzar-lo fora de l'ordinador. També incloc el material que tinc en carpetes de les meves visites a les clíniques o a l'hospital en el que va agafant forma de mapa conceptual, amb cites, preguntes, taules, fotografies, captures de pantalla, post-its,... A partir d'aquest material en faig un diagrama:

Material de recerca exposat

Sota el paraigües del desig maternal s'hi amaguen molts interrogants. En aquest projecte amb centro en aquella part que afecta principalment a les dones que, com jo, decidim tirar endavant la maternitat en solitari. La reproducció assistida és la via més segura que proposa un sistema basat en el capital. El meu viatge comença pensant que em falta alguna cosa i anat a buscar-la a una clínica de fertilitat. Després de dos anys i moltes curves, el trajecte va agafant llum, se'm presenten vies alternatives i llegeixo altres maneres més transformadores d'entendre el desig.

Aquest diagrama m'ajuda a posicionar-me i entendre quin és el meu lloc. Sé que vull fer un vídeo que es basarà amb una sèrie de converses i que jo hi seré molt present, per la meva experiència i perquè la búsqueda parteix de la meva situació. La biòloga i filòsofa Donna Haraway a *Situated Knowledge: the science question in Feminism and the privilege of a partial perspective* (1988) fa referència al concepte de coneixement situat com un un posicionament corporal des d'on se situa el subjecte. Aquest lloc des d'on es parla, que Haraway ubica principalment en grups oprimits per raça, gènere o classe, permet fer connexions de múltiples mirades que busquen narratives per generar nous discursos de coneixement.

Després de fer el diagrama començo a escriure l'estructura d'un possible guió de com m'imagino el vídeo i ho porto a la pràctica amb el vídeo d'entrega parcial del treball de fi de grau. Aprofito que el suport visual és el mateix que el del meu projecte per expressar-me a partir de diferents maneres: veu en off, captures de pel·lícules, dibuix, escriptura i vídeo. Un cop entregat el vídeo començo a programar les converses en les properes dues setmanes, al mateix temps que vaig començant a plantejar l'escriptura de la memòria.

Per fer les entrevistes tinc dues càmeres fotogràfiques que enregistren vídeo en alta qualitat. La idea és que la càmera principal gravi a l'altra persona i tenir-la a prop meu perquè quan l'altra persona em miri es vegi a la càmera el més frontal possible i de pas jo aniré comprovant que estigui gravant durant tota la conversa. L'altra càmera ens gravarà a les dues i si es veu l'altra càmera millor perquè la idea és que es incloure alguna imatge en la que es vegi no només que jo sóc la que grabo també sinó que recreem un espai íntim en el què no hi ha ningú més que nosaltres. En el cinema considerat de coneixement situat o autorreferencials com *Los Rubios* d'Albertina Carri, és recurrent veure com les autores participen també del context del que es parla o de la part més processual del projecte. A *Los espigadores y la espigadora* (Agnès Varda, 2000), l'autora recorre França buscant trobar persones recol·lectores d'objectes o aliments rebutjats per altres persones considerant-se ella mateixa una recol·lectora més que busca i col·lecciona testimonis.

“L'única manera de trobar una visió més àmplia és estar en algun lloc en particular”

(Haraway, 1995, p. 339)

Pel so pregunto a persones del meu voltant quina és la millor solució i tothom em diu que compri micros de corbata i en trobo uns molt econòmics que el so es grava directament al mòbil. Amb aquest esquema d'imatge i so capturo les quatre converses (no sense problemes associats a la precarietat que suposa haver de controlar dues càmeres que no estan pensades per gravar escenes de més de 10 o 20 minuts, dos micros, dos mòbils i voler mantenir una conversa íntima i complexa a la vegada).

La resta d'imatges i recursos que acompanyen les converses en el vídeo son extreptes d'internet, cedides o gravades amb la meva mateixa càmera que gravo les converses. Algunes les converteixo en blanc i negre perquè formen part d'un imaginari més abstracte i personal i per diferenciar-les de la resta que tenen un caràcter més realista i menys oníric. Afegeixo algunes fotografies en blanc i negre i color que he anat fotografiant durant el meu procés i que relaten, d'una manera sintètica, visual i molt personal la meva experiència. Les cites d'alguns teòrics acompanyen el meu discurs teòric i obren noves capes a aquest recorregut no lineal ni conclòs que pretenc exposar. Per editar el vídeo faig servir un programa relativament senzill i que va per subscripció temporal.

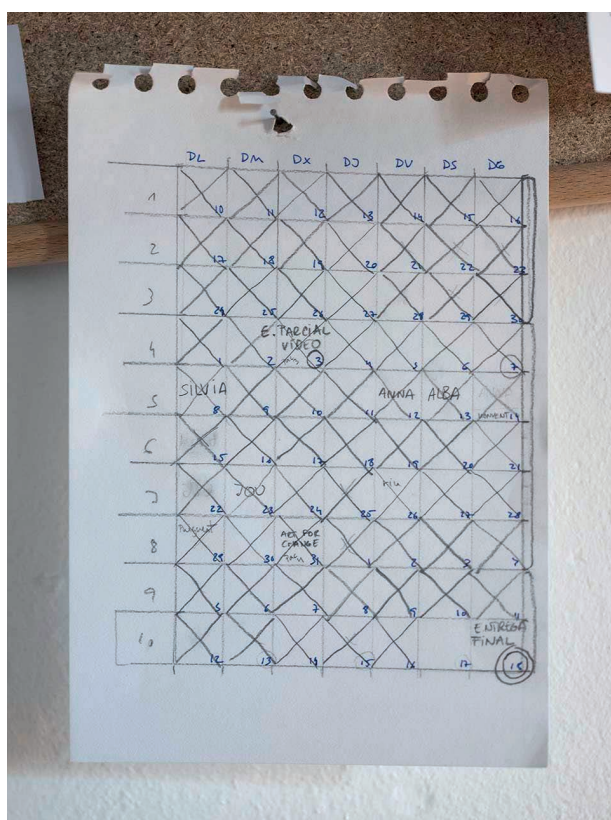
Seguint amb la línia apropicionista, els vídeos microscòpics són cedits pel personal d'embriologia de la Fundació Puigvert i la captura de l'embrió pels pares de la criatura que en va evolucionar. Imatges provinents de diferents fonts i formats es complementen amb la música composta per Bernat Miralpeix lliure de drets que també aprofito.

“Ocupar un lloc implica responsabilitat a les nostres pràctiques”

(Haraway, 1995, p. 333).

CALENDARI

He anat seguint el calendari tal i com el vaig plantejar en el moment que vam haver de fer l'entrega parcial de presentació del projecte. Les dues setmanes prèvies a aquesta entrega parcial vaig estar organitzant el material arxivat, a partir del qual vaig dibuixar un diagrama. Al escriure el guió pel vídeo que havíem de presentar vaig anar conceptualitzant la idea del projecte i també programar totes les converses per al cap de dues setmanes: dues a Barcelona, una a Tarragona i una a casa meva a Sant Esteve de Palautordera. Un cop entregat el vídeo parcial vaig escriure la motivació personal i vaig estructurar l'índex dels temes i conceptes que m'acompanyen a sustentar el marc teòric en el que es basa el meu projecte. Al llarg de les següents setmanes he anat redactant aquests temes i he deixat per les últimes dues setmanes la redacció dels punts que considero més tècnics de la memòria (calendari, formalització, documentació, difusió, pressupost i bibliografia). L'edició de les converses les intentava fer els dies posteriors a gravar-les a partir de les gravacions extretes de la càmera principal. Anava a buscar el que em semblava més rellevant de cada una, retallava aquelles i parts i quan les vaig tenir totes pujades en el mateix projecte de vídeo vaig començar a muntar-les en l'ordre que per mi tenia un cert sentit: des de l'origen del desig a l'experiència de la reproducció assistida, passant pel qüestionament dels models familiars instaurats. Un cop ordenat el muntatge vaig buscar l'àudio i altres imatges per anar completant el vídeo.

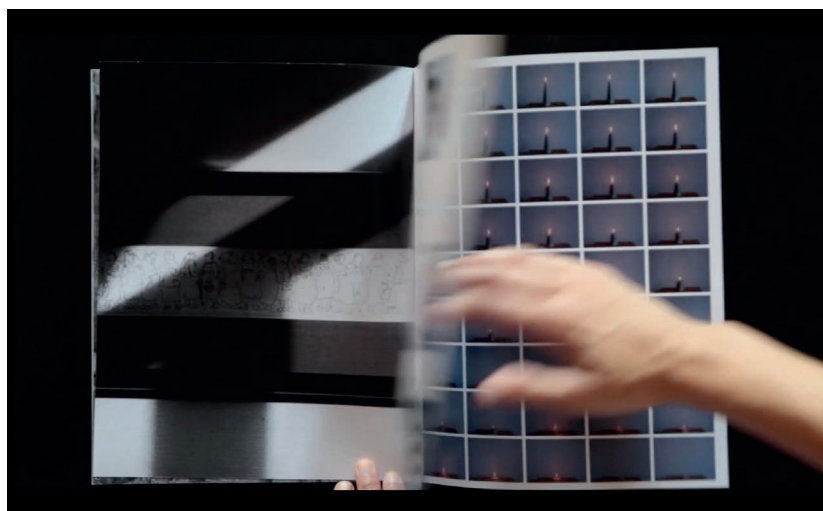

Setmana 1 (10-16 abril)	Organitzar material arxivat. Diagrama
Setmana 2 (17-23 abril)	Conceptualització del projecte. Guió vídeo parcial
Setmana 3 (24-30 abril)	Pre-producció vídeo final. Gravacions vídeo parcial
Setmana 4 (1-7 maig)	Entrega vídeo parcial. Escriure motivació personal i índex marc teòric
Setmana 5 (8-14 maig)	Gravar converses. Editar converses
Setmana 6 (15-21 maig)	Gravar converses. Editar converses
Setmana 7 (22-28 maig)	Editat converses i gravar recursos. Redactar marc teòric
Setmana 8 (29-4 juny)	Editat vídeo. Redactar marc teòric
Setmana 9 (5-11 juny)	Acabar marc teòric. Redacció punts tècnics memòria
Setmana 10 (12-18 juny)	Últims retocs del vídeo i la memòria. Entrega final

FORMALITZACIÓ

Explorar el desig maternal és la llavor d'un projecte que m'agradaria exposar a través de diferents formats visuals. M'imagino una exposició on es mostri el material de recerca utilitzat, acompanyat d'una selecció de fotografies en gran format del material mèdic utilitzat en les diferents tècniques de reproducció assistida i projectant un vídeo-assaig. També m'agradaria publicar un llibre que recopilï textos i material gràfic acumulat des del moment que decideixo activar el meu propi desig el març de 2021.

En un principi, vaig començar a coquetejar amb la idea de dissenyar i publicar un llibre amb tot el material recollit durant aquest procés. En vaig imprimir una maqueta a una copisteria en format revista, tot i que la idea original era imprimir-la en tamany i paper tipus tabloide. Com a exercici em va servir per veure que hi havia una part del projecte que no quedava ben reflexada i era la seva dimensió socialitzadora. Això em va portar a pensar en la possibilitat poliforme del projecte.

Maqueta *Històries d'un desig*
Enllaç: <https://vimeo.com/725191402> psw: desig

Per encarar el projecte final del grau decideixo treballar aquesta part socialitzadora i faig un vídeo basat en la relació que tinc amb diferents persones que han format part del meu viatge, perquè són importants per mi i perquè estan a una situació similar a la meva. Inicialment el vídeo tindrà un accés limitat al públic en general i només es distribuirà a un entorn íntim de les persones que hi apareixen. El setembre/octubre de 2023 organitzaré i enregistraré una trobada amb totes aquestes persones amb la idea de compartir experiències, impressions i punts de vista respecte el vídeo, les preguntes que obre i els diferents llocs on ens agradaria portar-lo. Paral·lelament m'agradaria presentar aquest projecte a diferents convocatòries (beques, residències, premis) amb la idea de poder disposar de recursos per tirar endavant la totalitat del projecte amb exposició i publicació incloses.

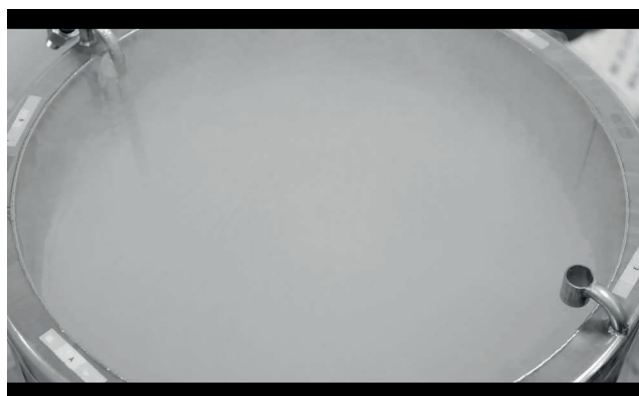
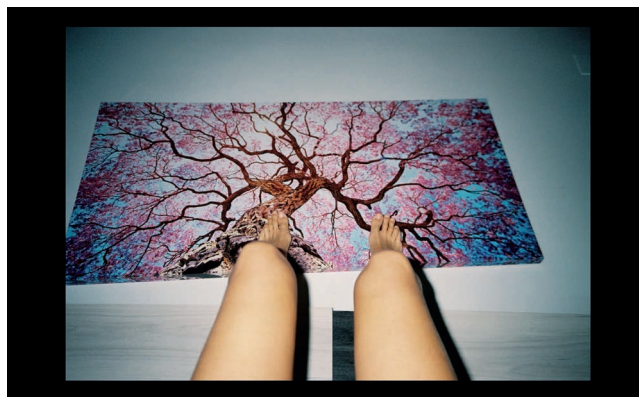
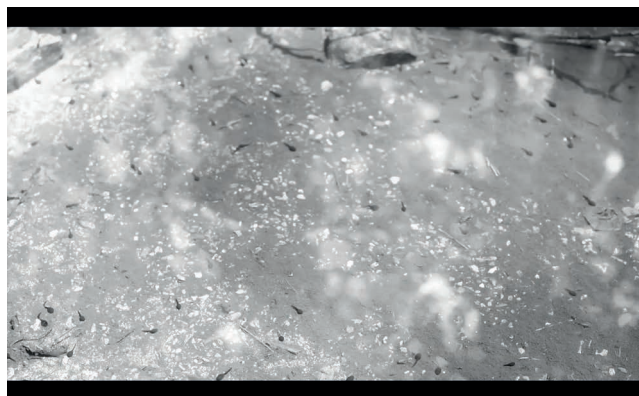
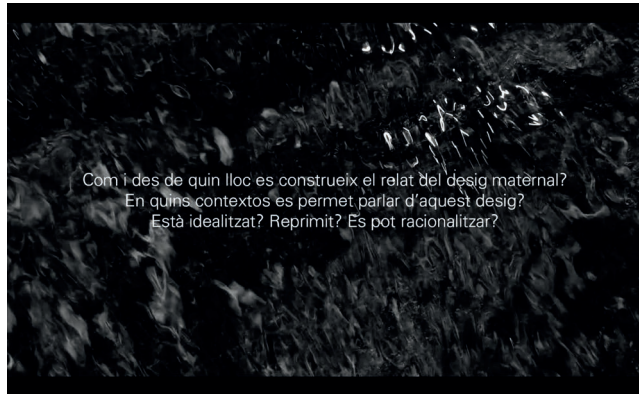
El vídeo-assaig, tal i com el plantejo inicialment, parteix de la meva experiència, d'exposar el meu viatge cap a la maternitat, de les pors, els dubtes i les reflexions que tinc al respecte, amb l'objectiu final de que aquest sigui el motor a partir del qual s'obrin tota una sèrie de qüestions en unes converses íntimes amb persones properes. Durant la gravació de les converses aquesta idea inicial es va modificant donat que les converses acaben tenint més un caràcter d'entrevista, en el que jo faig una reflexió i elles responen a partir de la seva pròpia experiència. Això fa que jo no acabi explicar la meva història durant les converses i a l'hora de muntar busco maneres d'aparèixer, de que es vegi que joestic en el mateix barco que elles.

A partir de les seves respostes vaig organitzant l'estructura del vídeo. En aquest moment, el fragment de la pel·lícula *Antonia* és l'únic que tinc clar que m'agradaria utilitzar per arrencar el vídeo com una manera d'introduir la temàtica de forma clara. I a mesura que van passant els dies, sense jo tenir molt clar com vull formalitzar el vídeo van apareixent referents visuals que m'acompanyen a prendre decisions. La pel·lícula d'Agnès Varda me la trobo un dia anant a buscar inspiració a l'Xcèntric (espai de cinema al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona) i afortunadament està a youtube i la pel·lícula de *Mira quién habla* la tenia present des de molt a l'inici quan vaig començar a plantejar la memòria. Així que poc a poc vaig completant el discurs a partir de les respostes amb aquestes pel·lícules.

El riu, l'aigua i els capgrossos també són un imaginari que vull explotar, així que agafo la càmera i el cotxe carretera amunt a la muntanya on m'asseguro que hi haurà aigua abundant i, per fortuna, em trobo també amb els capgrossos. Per emular la relació amb els espermatozoides demano permís a la Fundació Puigvert per anar a gravar el moment en què treuen les mostres dels tancs de nitrogen líquid i un cop allà els hi demano gravar espermatozoides des del microscopi. Em diuen que en aquell moment no és possible i m'envien dos vídeos gravats per elles i em va perfecte. Amb aquests quatre elements (converses, pel·lícules, riu i espermatozoides), juntament amb la música d'en Bernat faig un primer vídeo, en el que jo hi sóc molt poc present.

Uns dies més tard reviso material buscant-me més a mi i ho afegeixo. També decideixo incloure les fotografies que parlen del meu procés. Finalment introduint algunes de les preguntes que em faig i unes cites que obren i aprofundeixen alhora, dono per tancat un vídeo que m'ha fet sentir molt acompanyada

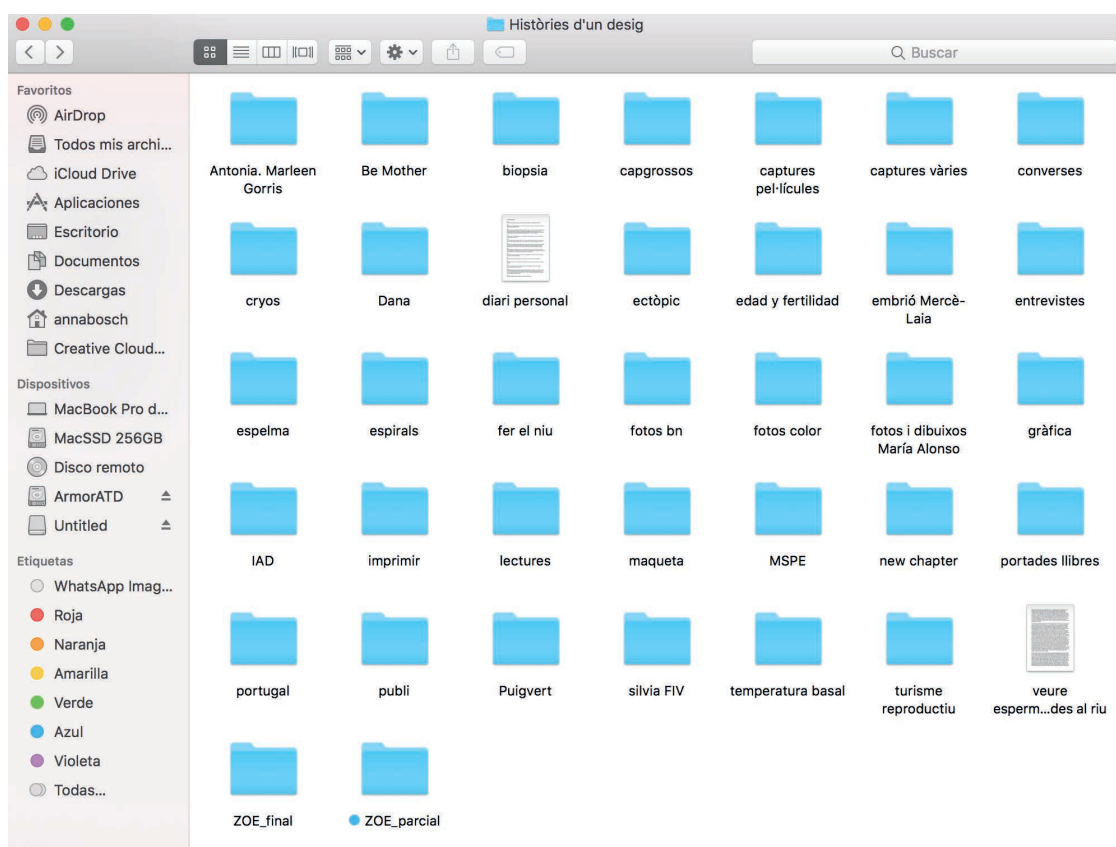
i agraïda durant els processos personals i artístics que estic travessant.

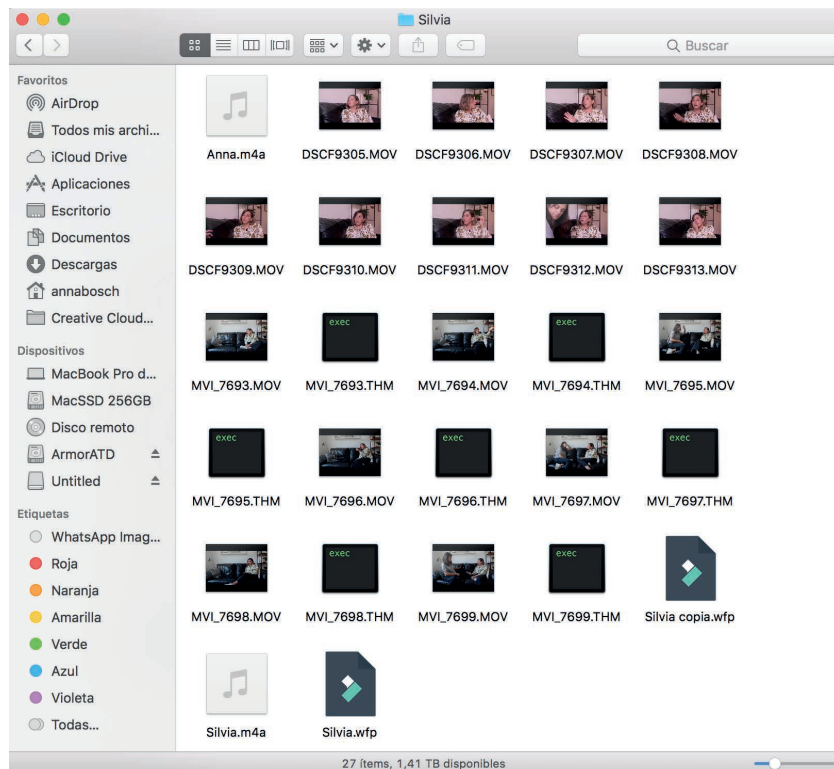
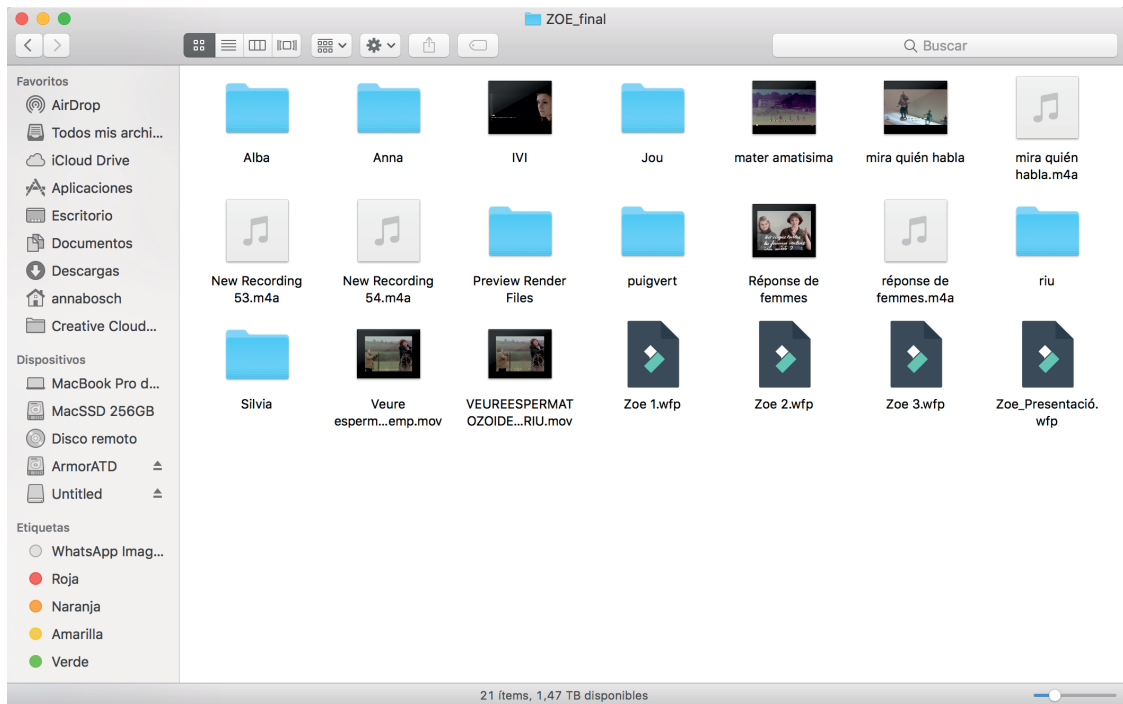
Captures del vídeo final Veure espermatozoides al riu
Enllaç: <https://vimeo.com/837294770> psw: TFG2023ABM

DOCUMENTACIÓ DEL PROCÉS I REFLEXIÓ

Aquest és un projecte que se sustenta sobre una investigació feta durant els dos anys previs a la seva realització. I part d'aquesta investigació es basa en arxivar documentació. Aquesta documentació consta principalment de material personal de les meves visites a clíniques de reproducció assistida: presupostos, informació, proves, i resultats, també hi tinc captures de pantalla de recerques per internet, articles i lectures, possibles línies d'investigació i fotografies personals fetes durant el procés de tractament d'inseminació artificial (en blanc i negre) i de l'experiència que estic vivint actualment (en color).

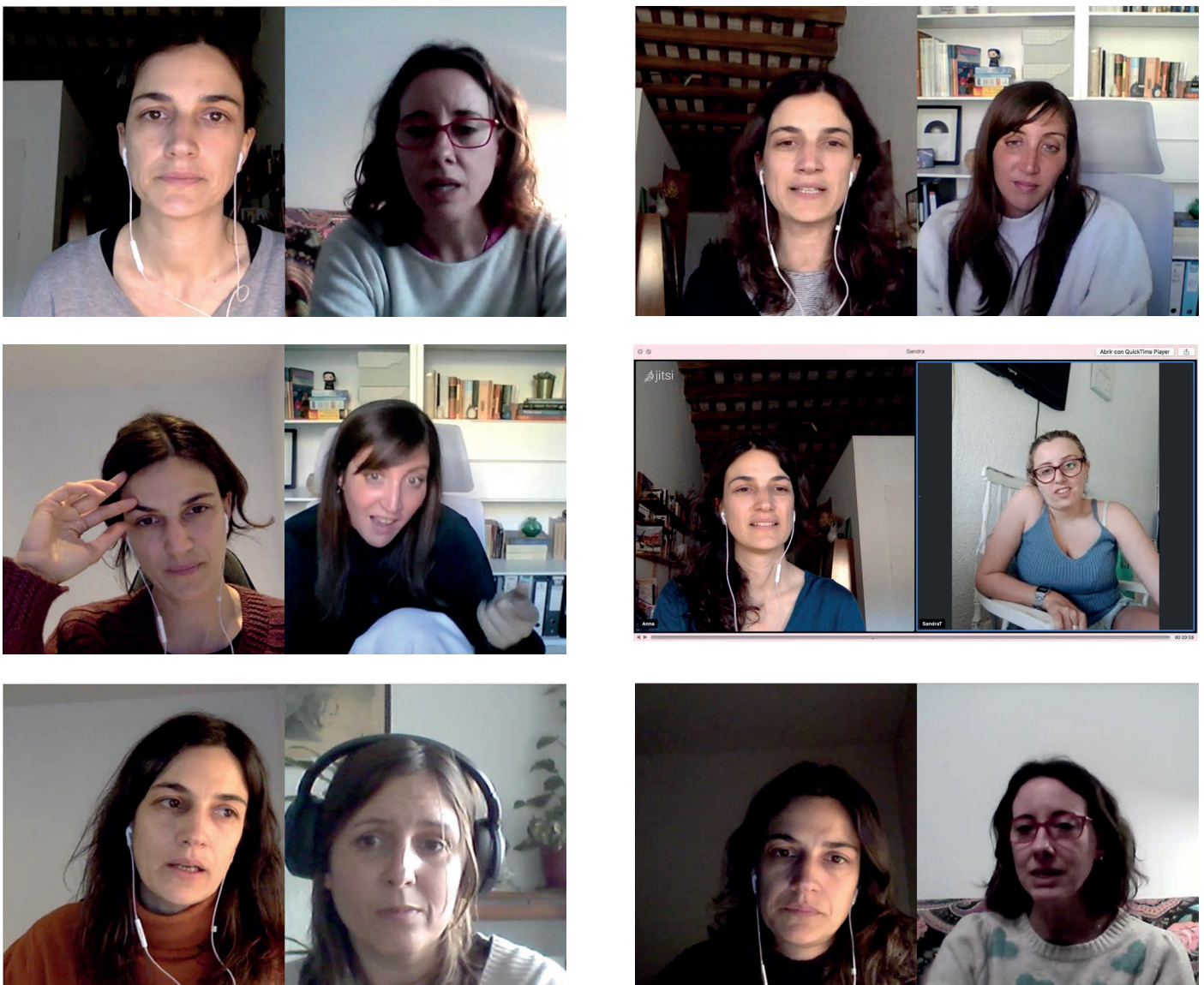
El projecte inicialment tenia el nom genèric "històries d'un diseg" i per això es diu així la carpeta on hi vaig arxivant tot el material. Zoe era el títol que havia pensat pel vídeo i durant un temps li vaig posar aquest nom a la carpeta on hi guardava tot el que hi tenia a veure. ZOE_parcial és on hi tinc el material de l'entrega de presentació parcial del projecte i a ZOE_final el del vídeo final que, tot i que he canviat el títol del projecte, la carpeta he decidit mantenir-la amb aquest nom. Dins de la carpeta amb el nom amb qui tinc la conversa hi la totes les gravacions d'imatge i àudio.

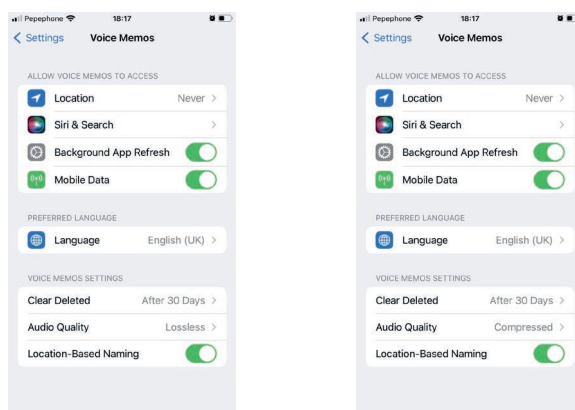
Tinc documentat els missatges que vaig escriure a l'Anna i a la Sílvia quan els hi vaig proposar si volien participar en el projecte, algunes respostes negatives a altres persones i les seves. Vaig gravar algunes converses de les primeres entrevistes que els hi vaig fer online a elles i a altres dones amb les qui no he seguit el contacte.

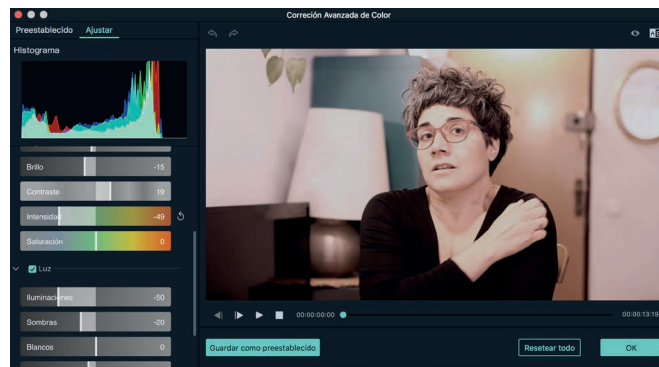
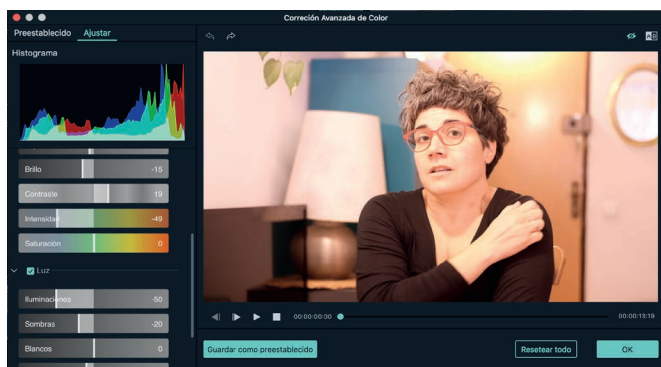
A dalt: converses de whatsapp proposant a diferents persones de participar en el projecte i les seves respostes
A baix: captures de les primeres converses online

Durant la gravació i el muntatge cometo alguns errors tècnics que val la pena recordar per a altres ocasions: quan començo el muntatge del vídeo faig un projecte nou amb els talls de les converses que m'interessen de cada una. Quan apreng que s'han de bolcar totes les gravacions en un mateix projecte, en creo un de nou i torno a buscar els talls que m'interessaven. Havia fet proves amb els micros prèviament per comprovar que funcionessin, però quan reviso la primera gravació d'àudio amb el mòbil em sembla que el so de la veu se saturava i a les següents allunyo una mica més el micro de la boca. A la segona i a la tercera gravació d'àudio buscant el màxim de qualitat em genera uns sorolls que fan impossible que pugui aprofitar parts de la conversa. I quan faig la gravació de vídeo amb una càmera amb la que normalment faig fotografies em grava amb un balanç de blancs diferent en cada conversa que fa que hagi de postproduir-les a posteriori per igualar tonalitats.

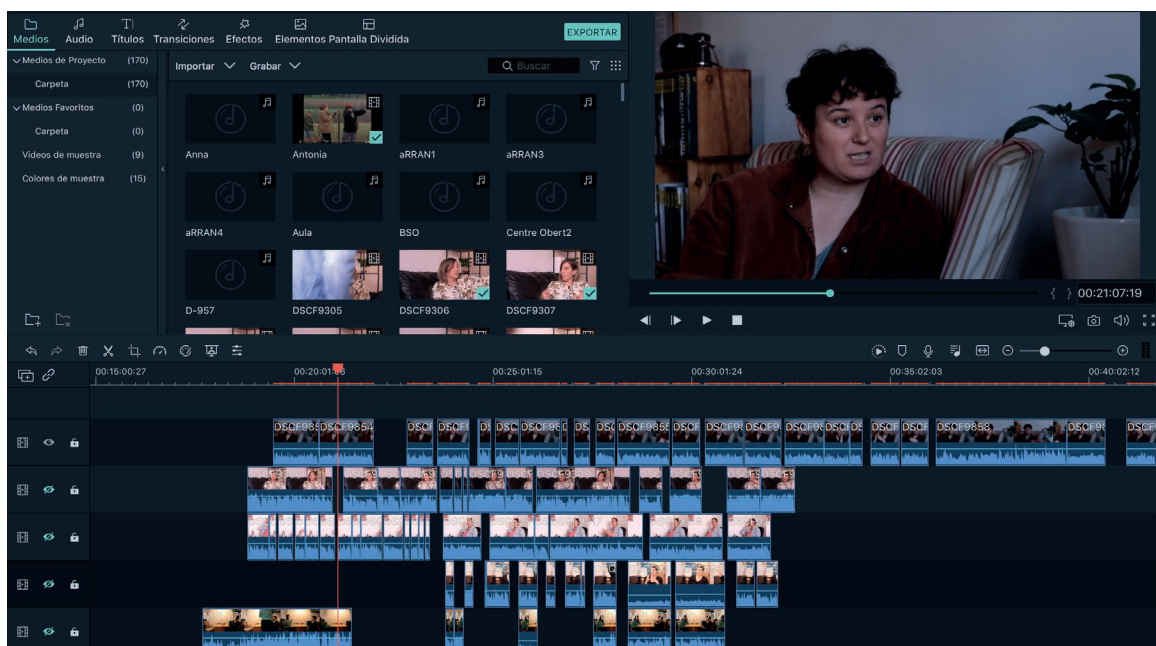
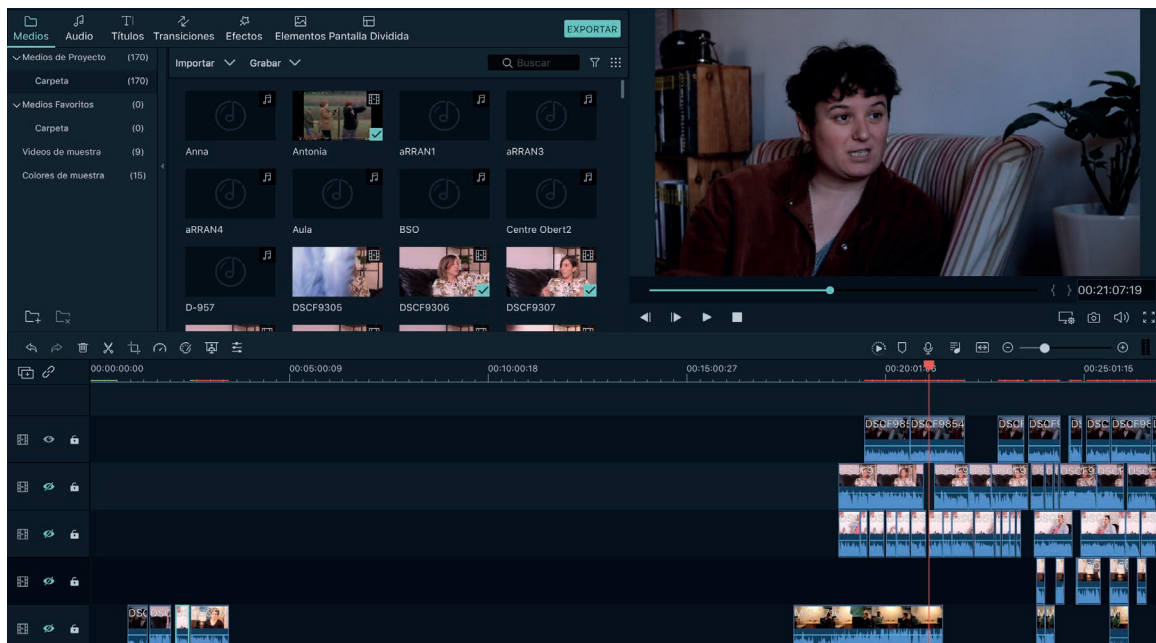

Contràriament al que podria semblar quan la qualitat de l'àudio està comprimit, el resultat és millor que quan està sense pèrdua.

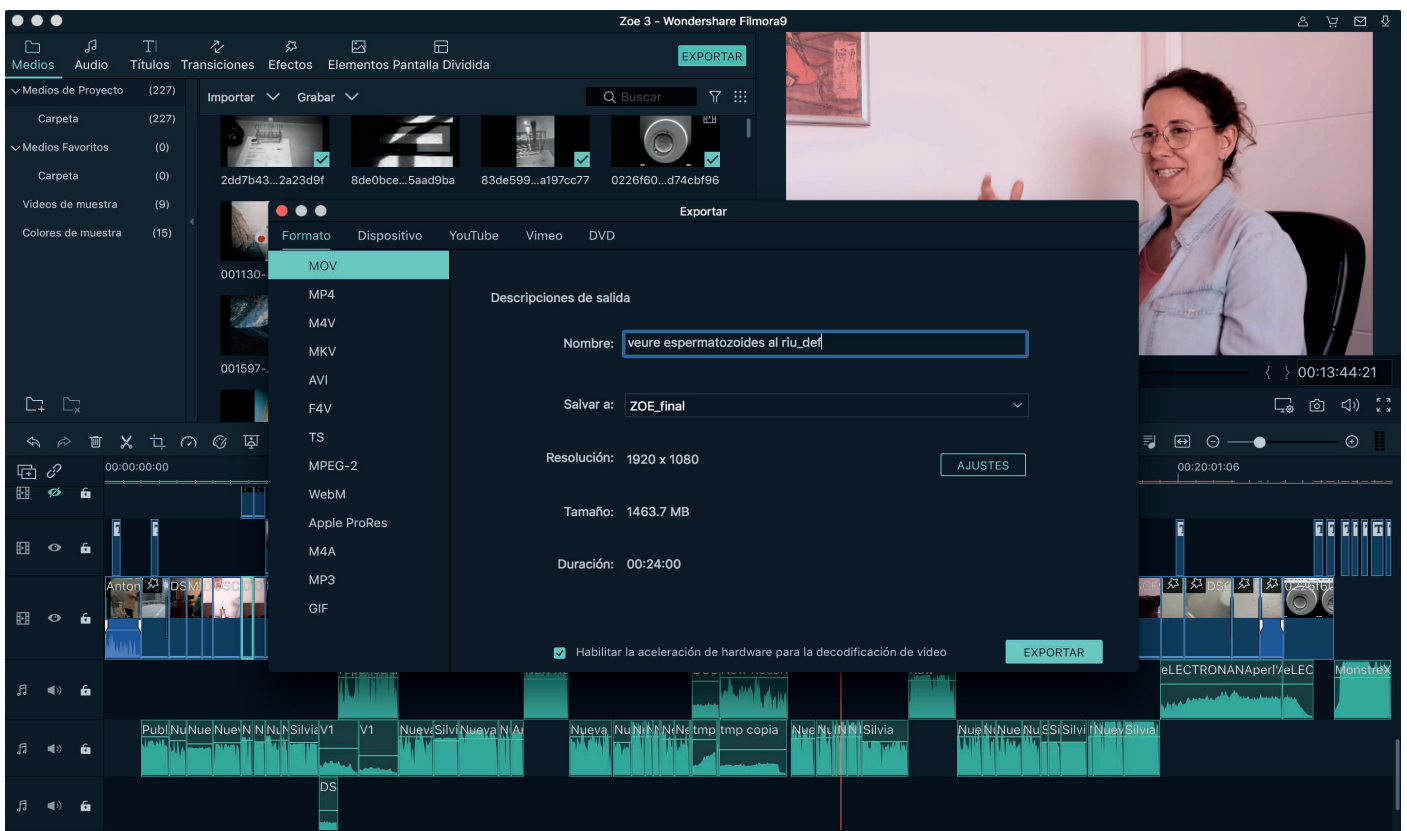

Correcció de color, abans i després

Un cop tinc tot el material del vídeo en un mateix projecte, poso tots els talls de cada una de les converses en diferents pistes a la dreta de la línia del temps i vaig portant els talls que m'interessen a l'esquerra de la línia del temps. Un cop acabat el vídeo, l'exporto, el comprimeixo i el penjo a vimeo.

A dalt: la selecció de talls a la dreta i començant a muntar la seqüència a l'esquerra
A baix: la selecció dels talls de totes les converses

A dalt: El projecte acabat
A baix: Exportant el projecte

Reflexió:

Tenir tota la documentació ben arxivada en carpetes físiques i virtuals m'ha servit molt a l'hora de planificar i organitzar tot el material que he fet servir pel projecte. També imprimir en paper allò guardat en digital i poder visualitzar-lo disposat a la paret. Això m'ha donat certa perspectiva perquè enlloc d'estar separat per temes, m'ha permès poder mesclar i heterogenitzar conceptes. Escriure frases, preguntes i enganxar post-its em permet anar donant-li forma al projecte i, al que és més important, la idea i els conceptes que el soporten. Les preguntes que em genera, les que em faig i jo també faig són la base del marc teòric que intento desenvolupar a la memòria i a partir del qual vaig muntar el vídeo i buscant altres recursos visuals que acompanyin el discurs.

A nivell tècnic he hagut de demanar ajuda externa tant per les gravacions d'imatge i so, com alhora de fer el muntatge i treballar amb el programa d'edició. Ha sigut un aprenentatge intensiu que espero seguir portant a la pràctica, així que tenir documentat els errors m'ajudarà a intentar no cometre'ls les properes vegades.

DIFUSIÓ DEL PROJECTE

En aquest projecte, tal i com està, li veig diferents possibilitats de difusió i impactarà a la societat de maneres diferents depenent dels mitjans:

Visionar i recollir impressions:

Un visionat amb les persones que apareixen en el vídeo serà la manera de que es coneixin entre elles, compartir impressions del vídeo i també de crear xarxa i comunitat. Aquesta trobada serà enregistrada, compartida entre nosaltres i el material que en surti podrà servir també per a la hipotètica exposició i per la recerca de finançament per produir la publicació. Aquesta possibilitat requereix de pocs mitjans i si totes hi estan d'acord, ho podem obrir també a altres persones per generar més debat.

Exposició i publicació:

Aquest vídeo exposa tota una sèrie de problemàtiques que es despleguen al voltant del desig maternal i com ja he comentat, m'agradaria que aquest vídeo formés part de l'exposició d'un projecte més gran. En aquesta hipotètica exposició es mostrarien també unes fotografies en gran format que il·lustrarien aquells espais, contextos i objectes d'allò més invisible com és la medicalització i la dimensió tècnica-científica dels processos de reproducció assistida. Per altra banda m'agradaria exhibir tot el material de recerca utilitzat per la realització del projecte, totes les preguntes i les branques rizomàtiques que s'han obert fins ara i que se segueixen obrint. I tot això, idealment, aniria recollit en una publicació. Els mitjans necessaris per tirar endavant aquesta via van lligat a l'interès que generi el projecte i la possibilitat de que alguna galeria o sala d'exposicions s'interessi per fer possible que això passi. Per a la publicació o maqueta puc comptar amb recursos pròpis però necessito temps per a dedicar-m'hi.

Ampliació del projecte:

Arrel de les noves preguntes que han sorgint durant la realització d'aquest vídeo voldria seguir investigant i fer-ne un vídeo més llarg. M'agradaria que aquest nou vídeo problematitzi, per una banda, les qüestions relacionades amb tot allò relacionat amb els mercats reproductius, en buscar vies alternatives a les clíniques de reproducció o que s'ocupin només dels problemes de fertilitat reals. I per una altra banda

voldria mostrar exemples de vides més compartides com les que aboca Braidotti en la seva teoria post-humana. Per tirar-ho endavant amb temps i recursos, seria necessari buscar fonts de finançament que permetin afrontar les despeses que es pressuposi realitzar-ho amb condicions.

Les diferents possibilitats que visualitzo per aquest projecte responen a unes voluntats més o menys ambiciosos que impactaran a una població més o menys reduïda. M'agradaria pensar que el vídeo-assaig, tal i com està plantejat, generarà interès a la població en general, més enllà de les persones que estiguin en una situació similar a la meua. Les possibilitats de que aquest projecte arribi a una galeria o museu són limitades, és per això que prevec un impacte reduït a no ser que sigui la porta d'entrada a un projecte més gran. De moment, amb les persones que apareixen el vídeo s'ha arribat a l'acord de que el vídeo no traspasarà l'àmbit acadèmic, tot i que no descartem la possibilitat de que això pugui canviar abans de que s'acabi aquest any 2023, ja que idealment la situació personal d'algunes de nosaltres haurà canviat.

PRESSUPOST

Per realitzar aquest projecte han sigut necessàries dues càmeres, dos trípodes, dos micròfons, dos iPhone, un ordinador, un programa d'edició i el desplaçament.

Material o desplaçament	Quantitat	Preu/unitat	Total real	Total gastat
Càmera fotogràfica (idealment de vídeo)	2	1.500 €	3.000 €	-
Trípode	2	400 €	800 €	-
Micròfons	2	10-100 €	100 € (promig 2x50)	
IPhone	2	400-800 €	1.200 (promig 2x600)	
Ordinador	1	1.000-2.500 €	1.500 (promig)	
Programa edició (suscripció trimestral)	1	30 €	30 €	30 €
Desplaçament	3	40 €	120 €	120 €
Total			6.750 €	170 €

El total real és el preu orientatiu tenint en compte l'ús del material que ja tinc i que no he hagut de comprar versus el total gastat que reflexa allò que he hagut de gastar de material que no tenia i en dos desplaçaments a Barcelona i un a Tarragona amb cotxe.

REFERÈNCIES I BIBLIOGRAFIA

Alonso Suárez, M. (2019) *Lo que nos sale del útero*. Barcelona: Edicions Bellaterra.

Bacardit, J. (2020) *El preu de ser mare*. Barcelona: Apostroph.

Baltasar, E. (2022) *Mamut*. Barcelona: Club Editor 1959, S.L.U.

Bachelard, G. (1942) 'Introducción'. *El agua y los sueños: Ensayo sobre la imaginación de la materia*. Ciudad de México: Fondo de cultura económica, p. 7-35.

Braidotti, R. (2022) *Feminisme posthumà*. Barcelona: Arcàdia.

Braidotti, R. (2013) *Lo posthumano*. Barcelona: Gedisa.

Can Châu, (2016). Vital Statistics of A Citizen – Simply obtained by Martha Rosler 1997 [en línia]. YouTube. Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=b91_vZ8TauM (Consultat: 17/06/23).

Chávez, B. (2018) 'Wu wei, la filosofía oriental con la que conseguirá todo lo que se proponga', El País. Disponible a: https://elpais.com/elpais/2018/01/02/buenavida/1514903489_236326.html (Consultat: 17/06/23).

Cohnen, F. i Navarro, F. (2023) 'Heráclito de Éfeso: todo fluye, somos y no somos', Muy interesante. Disponible a: <https://www.muyinteresante.es/historia/34525.html#:~:text=El%20pensador%20griego%20cre%C3%ADa%20que,eterno%20encarnado%20por%20el%20fuego>. (Consultat: 17/06/23).

Conaboy, C. (2022) 'Maternal instinct is a myth that men created', The New York Times. Disponible a: <https://www.nytimes.com/2022/08/26/opinion/sunday/maternal-instinct-myth.html?smid=nytcore-ios-share&referringSource=articleShare> (Consultat: 17/06/23).

Debord, G. (1958) *Teoría de la deriva: y otros textos situacionistas*. Madrid: Literatura Gris.

Deleuze, G. i Guattari, F. (2000) *Rizoma*. Valencia: Éditions de Minuit.

DW, (2022). Fuerza Latina – Albertina Carri: la cineasta audaz, imprevisible, fascinante [en línia]. DW. Disponible a: <https://www.dw.com/es/fuerza-latina-albertina-carri-la-cineasta-audaz-imprevisible-fascinante/video-61371268> (Consultat: 17/07/23).

DW Documental, (2021). Ser padres – El lucrativo negocio de la fertilidad [en línea]. YouTube. Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=KdJzCGuV2JA&t=1s> (Consultat: 17/07/23).

Enguix, B. (2022) 'Entre la espada y la pared: cuerpo, género y posthumanismo'. A: *Pensar la antropología en clave posthumanista*. Madrid: CSIC. Consejo Superior de Investigaciones Científicas, p. 61-90.

Everything has its first time, (2018). Martha Rosler – Semiotics of the Kitchen 1975 [en línia]. YouTube. Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=SuZy_pUIG_C0 (Consultat: 17/07/23).

Ferrando, F. (2013) 'Posthumanism, transhumanism, antihumanism, metahumanism, and new materialisms: Differences and relations', *Existenz*, 8(2), p. 26-32.

Foucault, M. (2012) *Vigiliar y castigar*. Madrid: Biblioteca Nueva.

Gacheda, M. (2020) 'El museu social també és feminista', Núvol. Disponible a: <https://www.nuvol.com/art/el-museu-social-tambe-es-feminista-141689> (Consultat: 17/07/23).

Gastón Falconi (2010) Réponse de femmes: Notre corps, notre sexe (dir: Agnès Varda, 1975) [Subtítulos en español] [en línia] YouTube. Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=xlrZlBwPZI8> (Consultat: 17/06/23).

Gebhardt, W. (2020) 'El oscuro legado de la liberación sexual en Alemania', DW. Disponible a: <https://www.dw.com/es/experimento-kentler-el-oscurio-legado-de-liberación-sexual-en-alemania/a-53872153> (Consultat: 17/06/23).

Gibbens, S. (2018) 'Esto dice de la ciencia sobre el instinto maternal', National Geographic. Disponible a: <https://www.nationalgeographic.es/ciencia/2018/05/esto-dice-la-ciencia-sobre-el-instinto-maternal> (Consultat: 17/07/23).

Haraway, D. (1995) *Ciencia, cyborgs y mujeres: la reinvención de la naturaleza*. Madrid: Ediciones Cátedra.

Krane, J. D., Freed, R. i Murray, G. (Productors) i Heckerling, A. (Director). (1989) *Look who's talking* [Cinta cinematogràfica]. Canadà: TriStar Pictures.

Lafuente Funes, S. (2021) *Mercados reproductivos: Crisis, deseo y desigualdad*. Pamplona: Katakarak Liburuak.

Llopis, M. (2015) *Maternidades subversivas*. Tafalla: Editorial Txalaparta S.L.L.

MACBA (2015). Disponible a: <https://www.macba.cat/es/aprender-investigar/publicaciones/jo-spence-mas-alla-imagen-perfecta-fotografia-subjetividad> (Consultat: 17/07/23).

Martha Rosler. Disponible a: <https://www.martharosler.net/> (Consultat: 17/07/23).

McBride Studio (1979) *A ver!*. Salamanca: Lóguez Ediciones

Nanclares, S. (2017) *Quién quiere ser madre*. Barcelona: Penguin Random House Grupo Editorial, S.A.U.

Oliver, D. (2022) *Maternidades precarias*. Barcelona: Arpa.

PAD, (2022). Los rubios [en línia]. YouTube. Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=b91_vZ-8TauM (Consultat: 17/07/23).

Pericas, P. (2021) 'Anar al cine amb Donna Haraway. En busca d'un cinema situat', *Inmaterial*, 6(11), p. 92-111.

Punsoda, A. (2020) *La luxúria*. Barcelona: Fragmenta Editorial

Rodríguez Bustos, C. i Cachafeiro, A. *La represión del deseo materno*. Murcia: Ahó Ediciones Colaborativas.

Ruido, M. (Director). (2019). Estado de malestar [Documental]. Barcelona: Xarxa de Centres d'Arts Visual de Catalunya, Arts Santa Mònica i LOOP Barcelona.

Ruido, M. (Director). (2017). Mater Amatísima: Imaginarios y discursos sobre la maternidad en tiempos de cambio [Documental]. Espanya: Fundación BBVA.

Senra Barja, A. C. (2019) *Metraje apropiado (found footage), collage y chroma*. [Recurs d'aprenentatge textual]. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya (UOC).

Senra Barja, A. C. (2021) *Videoart, feminisms i activismes LBTBI*. [Recurs d'aprenentatge textual]. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya (UOC).

Smith, G. (2019) 'Pain, politics and the power of photography', Wellcome collection. Disponible a: <https://wellcomecollection.org/articles/XVqudxMAACEAxxLK> (Consultat: Dia).

Taboada, L. (1978) *Cuaderno Feminista*. Barcelona: Editorial Fontanella, S.A.

Zam Arte, (2019) *Antonia una gran historia. Mujeres valientes*. [en línia] YouTube. Disponible a: <https://www.youtube.com/watch?v=Gm9Omhk1y9o> (Consultat: 17/06/23).

Veure espermatozoides al riu

Autora: Anna Bosch Miralpeix

Tutora: Paola Villanueva González

Professors/es: Diana Guijarro, Laia Blasco, Aida Sánchez de Serdio,
María Iñigo i Andrés Eduardo Burbano

Grau en Arts

18 de juny 2023

